

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาเพื่อวางแผนชุมชนหนองจอก

ศึกษากรณี : ชุมชนบริการ

A STUDY OF PLANNING FOR NONGCHOK SETTLEMENT

CASE STUDY OF SERVICE CENTER

หนังสืออ้างอิง
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

นายองอาจ อนุกุลประโยชน์
MR. ONGART ANUGOOLPRAYOTE

เลขหมู่ _____
เลขทะเบียน 20771
วัน. เดือน, ปี 21 ส.ย. 2537

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาวิทยาลัย

สาขาวิชา การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

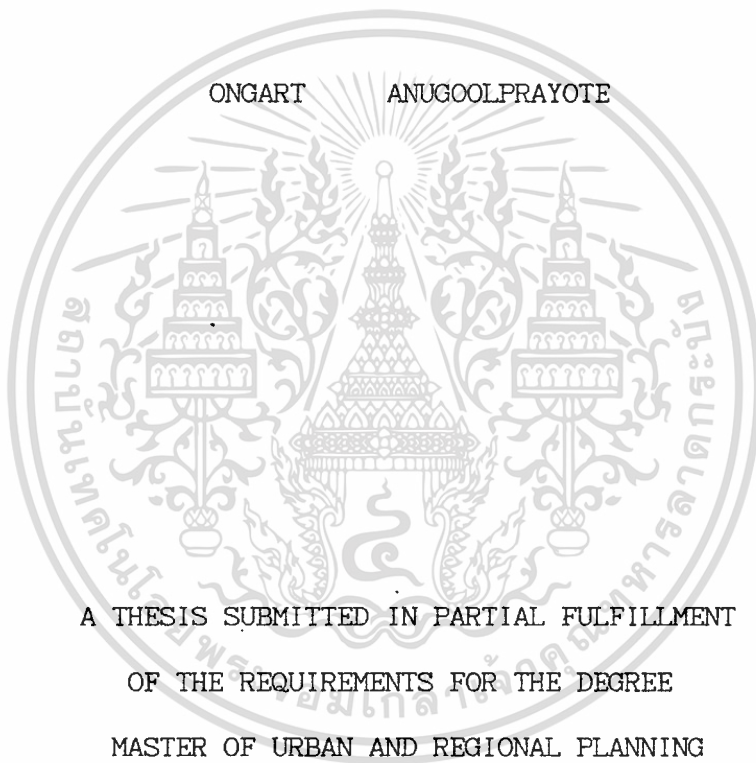
พ.ศ. 2537

ISBN 974-621-096-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY OF PLANNING FOR NONGCHOK SETTLEMENT
CASE STUDY OF SERVICE CENTER

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING
IN URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING
GRADUATE SCHOOL

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1994

ISBN 974-621-096-3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเพื่อวางแผนชุมชนหนองจอก

ศึกษาระดับ : ชุมชนบริการ

นักศึกษา

นายองอาจ

อนุกุลประโยชน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ชาญวิทย์

พงษ์ขวัญ

ระดับการศึกษา

การวางแผนภาคและเมืองมหาวิทยาลัย

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2537

บทคัดย่อ

การศึกษาเพื่อวางแผนชุมชนหนองจอก กรณีชุมชนบริการนี้ มีแนวความคิดมาจากทฤษฎีย่านศูนย์กลาง (Central Place Theory) ของ Christaller ประกอบกับการศึกษาระบบกิจกรรมชุมชน (Activity Systems) ของ Chapin เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บริการศูนย์กลางชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัยบริเวณรอบศูนย์กลางชุมชน โดยการศึกษาลักษณะการเดินทาง เข้าไปใช้บริการศูนย์กลางชุมชนจำแนกตามประเภทของกิจกรรมครัวเรือนที่อยู่อาศัย ตลอดจนศึกษาทัศนคติของประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา เกี่ยวกับความพึงพอใจในสภาพปัจจุบันของชุมชนและความต้องการปรับปรุงชุมชนในอนาคต ประชากรศึกษา เป็นประชากรในเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำโดยการสำรวจทางกายภาพและออกแบบสอบถามประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติพบว่า

ชุมชนหนองจอกนอกจากเป็นศูนย์กลางบริการเพื่อการอยู่อาศัยแล้ว ยังเป็นแหล่งงานให้กับผู้อยู่อาศัยโดยรอบอีกด้วย โดยมีกิจกรรมที่มีจำนวนผู้ใช้สูงและความถี่สูง ได้แก่ กิจกรรมทางด้านอุปโภคบริโภค การหารายได้และการเยี่ยมญาติมิตร ส่วนกิจกรรมที่มีจำนวนผู้ใช้สูงแต่ความถี่ต่ำ ได้แก่ กิจกรรมทางด้านศาสนา และการติดต่อหน่วยงานราชการ สำหรับกิจกรรมที่มีจำนวนผู้ใช้ต่ำและความถี่ต่ำ ได้แก่ กิจกรรมการพักผ่อนที่สวนสาธารณะ การกุศล และการเล่นกีฬา

นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะประชากรที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามาใช้บริการในชุมชนหลายกิจกรรม ได้แก่ อาชีพ เพศ อายุ และสถานะในครัวเรือน

ส่วนทัศนคติของประชากร พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรจะมีการปรับปรุงโรงพยาบาล ทารณประจำทาง และตลาดหนองจอกตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงชุมชนในอนาคต ประชากรส่วนใหญ่มีความต้องการให้สร้างโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นในชุมชน

ผลของการศึกษาคั้งนี้ นำไปสู่ข้อเสนอแนะให้มีการศึกษาในรายละเอียดของกิจกรรมการเดินทางเข้าทำงานภายในชุมชนของประชากร โดยรอบ และควรจะได้มีการศึกษาโรงพยาบาล ทารณประจำทาง และตลาดหนองจอกให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจนถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ภายในชุมชน ส่วนในทางวิชาการควรจะได้มีการศึกษาเฉพาะอาชีพของประชากร และพาหนะสาธารณะให้ละเอียดยิ่งขึ้น

Thesis Title	A STUDY OF PLANNING FOR NONGCHOK SETTLEMENT CASE STUDY OF SERVICE CENTER	
Student	Mr. Ongart	Anugoolprayote
Thesis Advisor	Mr. Shanvit	Pongquan
Level of Study	Master of urban and regional planning in urban and environmental planning	
Department	Urban and Regional Planning, Faculty of Architecture, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang	
Year	1994	

ABSTRACT

This research is a study base on Christaller's Central Place Theory and Chapin's Activity Systems with the main purpose to study activities of households living around Nongchok community center in terms of their travel to service center for each class of individuals and households activities. The study

also includes investigation of attitude and preferences on existing facilities and their future needs.

The instrument use for data collection were physical survey and questionnaire survey conducted with selected households in the study area.

The result of the study reveal that except the function as a service center, Nongchok community center also an important sources of income for the households living around.

Travels with high frequency and great number of users are for buying consumer goods, income producing activities and for visiting friends and relatives. Travels with low frequency and great number of users are for religious and for contact with government office activities. Travels with low frequency and small number of users are for visiting public park, participating in sport games and activities regarding public benefit.

The study also found that there are statistically significant relationship between travel to service center and occupation, sex, age and status in households.

The result of attitude investigation reveal that most of the households are disatisfied with the service of Nongchok hospital and want improvements of bus terminal and the market respectively. The households are also want to have more hospitals located in the community.

The result of study brought to suggestion for further study of travel to works activities, hospital, bus terminal, the market includes feasibility study to built a large scale department store in the community.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยผลจากความกรุณาจากอาจารย์ชาลวิทย์ พงษ์ขวัญ
 อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำทางด้านวิชาการตลอดจนให้
 ความกรุณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
 อย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้
 ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นันทนา ศิริประภาศิริ ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไข
 ข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้หลักสถิติในการวิจัยครั้งนี้
 ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่
 ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณบรรดาท่านผู้แต่งตำราทุกเล่มที่ผู้วิจัยได้ใช้อ่านประกอบการทำ
 วิจัยและได้นำมาอ้างอิงในวิทยานิพนธ์เล่มนี้
 ขอกราบขอบพระคุณ ดร. เริงณรงค์ และคุณพรณี รัตนปรีชาเวช ที่ได้ให้
 คำแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ทั้งอุปกรณ์เครื่องมือใช้และสถานที่ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
 ทำที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้แต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญแผนที่	XIII
สารบัญภาพ	XIV
สารบัญแผนภูมิ	XV
ความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษา	XVI
บทที่	
1. บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ประโยชน์ของการศึกษา	3
2. การทบทวนวรรณกรรม	6
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนบริการ	6
แนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชนบทกับเมือง	12
3. การศึกษาดำเนินงาน	16
พื้นที่ศึกษา	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.	วิเคราะห์การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนหนองจอก	24
	การใช้บริการชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัย	25
	การใช้บริการชุมชนทางด้านอุปโภคบริโภค	27
	การใช้บริการชุมชนทางด้านรายได้	36
	การใช้บริการชุมชนทางด้านสังคม	42
	การใช้บริการชุมชนทางด้านกิจกรรมศาสนา	49
	การใช้บริการชุมชนด้านติดต่อหน่วยงานราชการ	54
	การใช้บริการชุมชนทางด้านสันติภาพ	57
	การใช้บริการชุมชนทางด้านสุขภาพอนามัย	66
	ทัศนคติเกี่ยวกับชุมชน	68
	ทัศนคติเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน	68
	ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างที่ควรมีเพิ่มในชุมชน	72
5.	สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	75
	สรุปผลการวิเคราะห์	75
	ข้อเสนอแนะ	79
	บรรณานุกรม	80
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก.	84
	ภาคผนวก ข.	100
	ประวัติผู้เขียน	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มประชากรศึกษา	24
4.2	จำนวนและความถี่ของการใช้บริการชุมชน หนองจอก	27
4.3	ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไป ซื้อของอุปโภคบริโภคในชุมชน	28
4.4	ค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation ระหว่างระยะทาง และความถี่ในการเดินทางแต่ละกิจกรรม	32
4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับอาชีพ	33
4.6	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับเพศ	34
4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับอายุ	35
4.8	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับสถานะในครัวเรือน	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้าน 36 คำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่		หน้า
4. 10	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้ในชุมชน	37
4. 11	ความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของรายได้กับอาชีพของประชากร	42
4. 12	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปหารายได้กับพาหนะในการเดินทาง	39
4. 13	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปหารายได้กับเพศ	40
4. 14	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปหารายได้กับสถานะในครัวเรือน	41
4. 15	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปงานกุศลในชุมชน	43
4. 16	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปงานการกุศลกับอาชีพของประชากร	45
4. 17	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปงานการกุศลและอายุ	46
4. 18	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรในชุมชน	47

ตารางที่		หน้า
4.19	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับศาสนา	49
4.20	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไป ทำกิจกรรมทางศาสนา	50
4.21	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรม ทางศาสนากับเพศของประชากร	52
4.22	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรม ทางศาสนากับอายุ	53
4.23	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรม ทางศาสนากับสถานะในครัวเรือน	54
4.24	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไป ติดต่อราชการในชุมชน	55
4.25	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปติดต่อหน่วยงาน ราชการกับสถานะในครัวเรือน	57
4.26	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไป พักผ่อนในสวนสาธารณะ	58
4.27	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของประชากรเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่		หน้า
4.28	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปพักผ่อน ในส่วนสาธารณะกับเพศของประชากร	61
4.29	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไป ส่วนสาธารณะกับอายุ	61
4.30	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปพักผ่อน ในส่วนสาธารณะกับสถานะในครัวเรือน	62
4.31	ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไป เล่นกีฬาในชุมชน	64
4.32	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเล่นกีฬา กับอาชีพของประชากร	65
4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเล่นกีฬา กับอายุของประชากร	66
4.34	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรและการเลือก ใช้สถานพยาบาล	67
4.35	ความคิดเห็นต่อชุมชนหนองจอก	69
4.36	ผู้ที่เห็นว่าควรปรับปรุงตลาดในด้านต่างๆ แบ่งตามกลุ่มอาชีพ	70

ตารางที่		หน้า
4.37	ผู้ที่เห็นว่าควรปรับปรุงท่ารถประจำทางในด้านต่างๆ แบ่งตามกลุ่มอาชีพ	71
4.38	ผู้ที่เห็นว่าควรปรับปรุงโรงพยาบาลในด้านต่างๆ แบ่งตามกลุ่มอายุ	72
4.39	สิ่งปลูกสร้างที่ต้องการให้มีเพิ่มในชุมชนหนองจอก	73
4.40	ลักษณะประชากรที่มีความต้องการโรงพยาบาลเพิ่ม ในชุมชน	74
5.1	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทาง และตัวแปรต่างๆ	77
5.2	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางของกิจกรรม แต่ละประเภทกับตัวแปรต่าง ๆ	78

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
1.1 แสดงเขตปกครอง และเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร	4
1.2 บริเวณชุมชนหนองจอก	5
3.1 แสดงตำแหน่งที่ทำการร่วมตัวอย่างประชากร	21

2.1 แบบจำลองของ Christaller

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
4.1	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภคบริโภคกับระยะทางของที่อยู่อาศัย	31

ความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษา

ชุมชนบริการ (Service Center)	หมายถึง	บริเวณชุมชนที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางด้านสินค้าและบริการแก่พื้นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรมรอบ ๆ ชุมชน ตลอดจนเป็นที่รวมของหน่วยงานบริการพื้นฐานของรัฐ
อาชีพพนักงานประจำ	หมายถึง	ผู้มีอาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
อาชีพรับจ้าง	หมายถึง	ผู้มีอาชีพรับจ้างทั่วไปที่ไม่ใช่เป็นพนักงานประจำของรัฐและเอกชน
อาชีพอิสระ	หมายถึง	ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน เกษตรกร และอาชีพค้าขาย
พาหนะส่วนตัว	หมายถึง	เดินเท้า เรือส่วนตัว รถยนต์ส่วนตัว รถจักรยานยนต์
พาหนะรับจ้างสาธารณะ	หมายถึง	เรือโดยสารประจำทาง รถยนต์โดยสารประจำทาง
กิจกรรมเกี่ยวกับการกุศล	หมายถึง	กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ เช่นการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

กิจกรรมทางศาสนา หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจทั่วไป เช่น
เข้าพิธีทางศาสนา สวดมนต์ ทำบุญ
 เป็นต้น

สถานพยาบาลของรัฐ หมายถึง โรงพยาบาลหนองจอก ศูนย์อนามัย

สถานพยาบาลเอกชน หมายถึง คลินิกเอกชน และร้านจำหน่ายยา
ทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับขนาดและการกระจายของศูนย์กลางชุมชน เริ่มเป็นที่รู้จักและมีการประยุกต์ใช้ต่อกันมาเมื่อ Christaller (1933) ได้เผยแพร่ทฤษฎีย่านศูนย์กลาง (Central Place Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ ขนาด การกระจายตัว และบทบาทหน้าที่ของย่านศูนย์กลาง โดยใช้หลักการตลาดเป็นพื้นฐาน ลำดับศักระของย่านศูนย์กลาง (Hierarchy of central place) เป็นการจัดอันดับของย่านศูนย์กลางชุมชนตามขนาดของเขตอิทธิพล หรือเขตบริการซึ่งกำหนดขึ้นจากระยะทางของการให้บริการสินค้าและบริการ สินค้าและบริการที่มีคุณค่าสูงหรือเป็นสินค้าพิเศษเฉพาะด้าน จะมีเขตอิทธิพลหรือเขตบริการกว้างกว่าสินค้าและบริการที่มีคุณค่าต่ำกว่า ศูนย์กลางที่มีลำดับศักระสูงกว่าจะมีสินค้าพิเศษเฉพาะและมีความหลากหลายของสินค้าและบริการมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าและบริการแต่ละประเภทจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีจำนวนผู้บริโภคมากเพียงพอที่จะทำให้สินค้าหรือบริการนั้นทรงตัวอยู่ได้ตามกลไกทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ศูนย์กลางแต่ละแห่งยังมีบทบาทหน้าที่ (Function) แตกต่างกันไปตามแต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของศูนย์กลางนั้นๆ ทฤษฎีย่านศูนย์กลาง ได้วางแนวทางการพิจารณาเมืองตามลำดับศักระซึ่งสามารถอธิบายถึงระบบความสัมพันธ์ของพื้นที่ต่าง ๆ ได้ ลำดับศักระของศูนย์กลางขนาดเล็กจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของศูนย์กลางขนาดใหญ่กว่าและเชื่อมโยงกันเป็นระบบไปทั่วทุกพื้นที่ ศูนย์กลางลำดับสูงสุดก็คือ มหานคร รองลงมาได้แก่ นคร เมือง และหมู่บ้านหรือชุมชนขนาดเล็ก

ชุมชนบริการ (Service Center) เป็นศูนย์กลางการให้บริการสินค้าและบริการพื้นฐานในเขตพื้นที่ชนบท จัดเป็นย่านศูนย์กลางที่มีลำดับศักระต่ำที่สุดเมื่อพิจารณาตามทฤษฎีย่านศูนย์กลาง ชุมชนบริการเป็นศูนย์กลางที่รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนระหว่างเมืองและชนบท การส่งเสริมชุมชนบริการสามารถใช้เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่ง ในการพัฒนาประเทศให้มีการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ เป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท อีกทั้งยังเป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นถึงความประหยัดในการลงทุนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนหนองจอกเป็นชุมชนที่มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่มีศูนย์กลางชุมชนค่อนข้างเด่นชัด ถึงแม้ว่าหนองจอกจะจัดเป็นเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร แต่จากการที่เป็นเขตที่มีพื้นที่มากที่สุดและมีความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เกษตรกรรมสูง ประกอบกับอัตราเพิ่มประชากรในเขตยังไม่สูงมากนัก ทำให้ชุมชนหนองจอกในปัจจุบันยังล้อมรอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ที่อยู่อาศัยเบาบาง ไม่มีพื้นที่ปลูกสร้าง เชื่อมต่อกับเขตเมืองชั้นกลางและชั้นในของกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด นอกจากนี้ชุมชนหนองจอกยังมีโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างพร้อมทั้งหน่วยงานบริการของรัฐ สถานพยาบาล สถานศึกษา ศาสนสถาน สวนสาธารณะ และตลาดค้าปลีกซึ่งให้บริการสินค้าอุปโภคบริโภคแก่ประชากรที่อยู่อาศัยโดยรอบ (แผนที่ 1.1, 1.2)

จากสภาพดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเลือกชุมชนหนองจอกเป็นพื้นที่ศึกษากรณีชุมชนบริการ (Service Center) เพื่อให้ทราบถึงการให้บริการ บทบาทหน้าที่และศักยภาพของชุมชนหนองจอกเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหนองจอกให้สอดคล้องกับความต้องการของประชากรที่อยู่อาศัยโดยรอบศูนย์กลางชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการให้บริการศูนย์กลางชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัยบริเวณรอบศูนย์กลางชุมชน โดยการศึกษาลักษณะการเดินทางเข้าไปใช้บริการศูนย์กลางชุมชนจำแนกตามประเภทของกิจกรรมครัวเรือนที่อยู่อาศัย
2. ศึกษาทัศนคติของประชากรที่มีต่อศูนย์กลางชุมชน ทางด้านการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาความถี่และการเลือกใช้พาหนะในการเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของครัวเรือนที่อยู่อาศัยรอบศูนย์กลางชุมชนหนองจอก กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอุปโภค รายได้สังคม ศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ติดต่อหน่วยงานราชการ สันทนการ และสุขภาพอนามัย ตลอดจนทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่และระยะทางของที่อยู่อาศัย การเลือกใช้พาหนะ และลักษณะประชากรแยกตามแต่ละประเภทของกิจกรรม

2. ศึกษาทัศนคติของประชากรที่มีต่อตลาด ท่าเรือ ส่วนสาธารณะ โรงพยาบาล ทารรถประจำทาง และสิ่งปลูกสร้างที่ควรจะมีเพิ่มในศูนย์กลางชุมชนหนองจอก ตลอดจนวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่าง ๆ ของประชากรกับความถี่ในการเดินทาง การเลือกใช้พาหนะ และลักษณะของประชากร แยกตามประเภทของกิจกรรม

3. การศึกษานี้ไม่ได้พิจารณาถึงอิทธิพลของเขตธุรกิจชั้นกลางและชั้นในของกรุงเทพมหานครที่มีต่อชุมชนหนองจอก

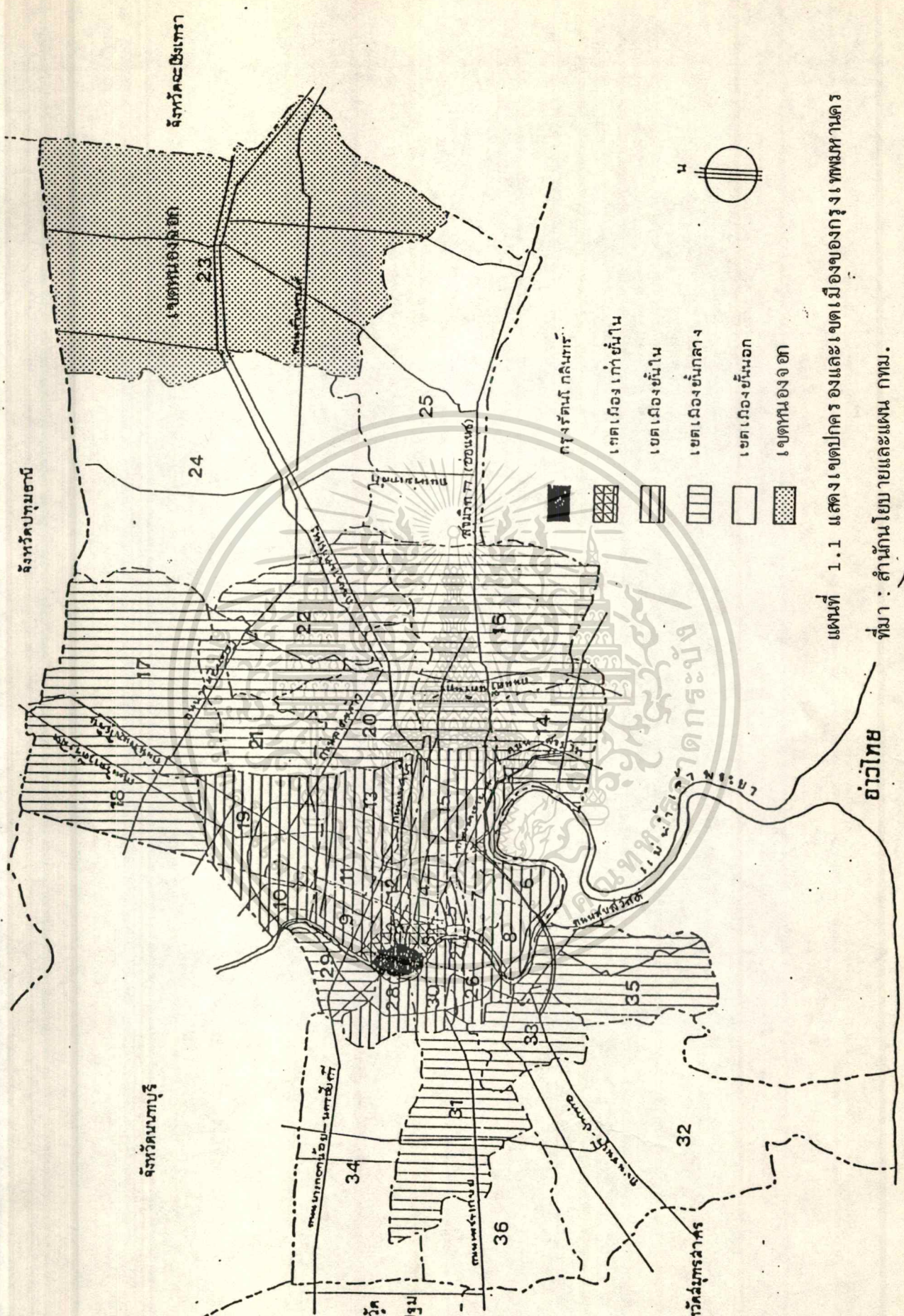
4. ขอบเขตของพื้นที่ศึกษาในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิครอบคลุมภายในรัศมี 5 กิโลเมตรจากศูนย์กลางชุมชนหนองจอก

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่และศักยภาพของศูนย์กลางชุมชนหนองจอกซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาชุมชนทางด้านกายภาพ

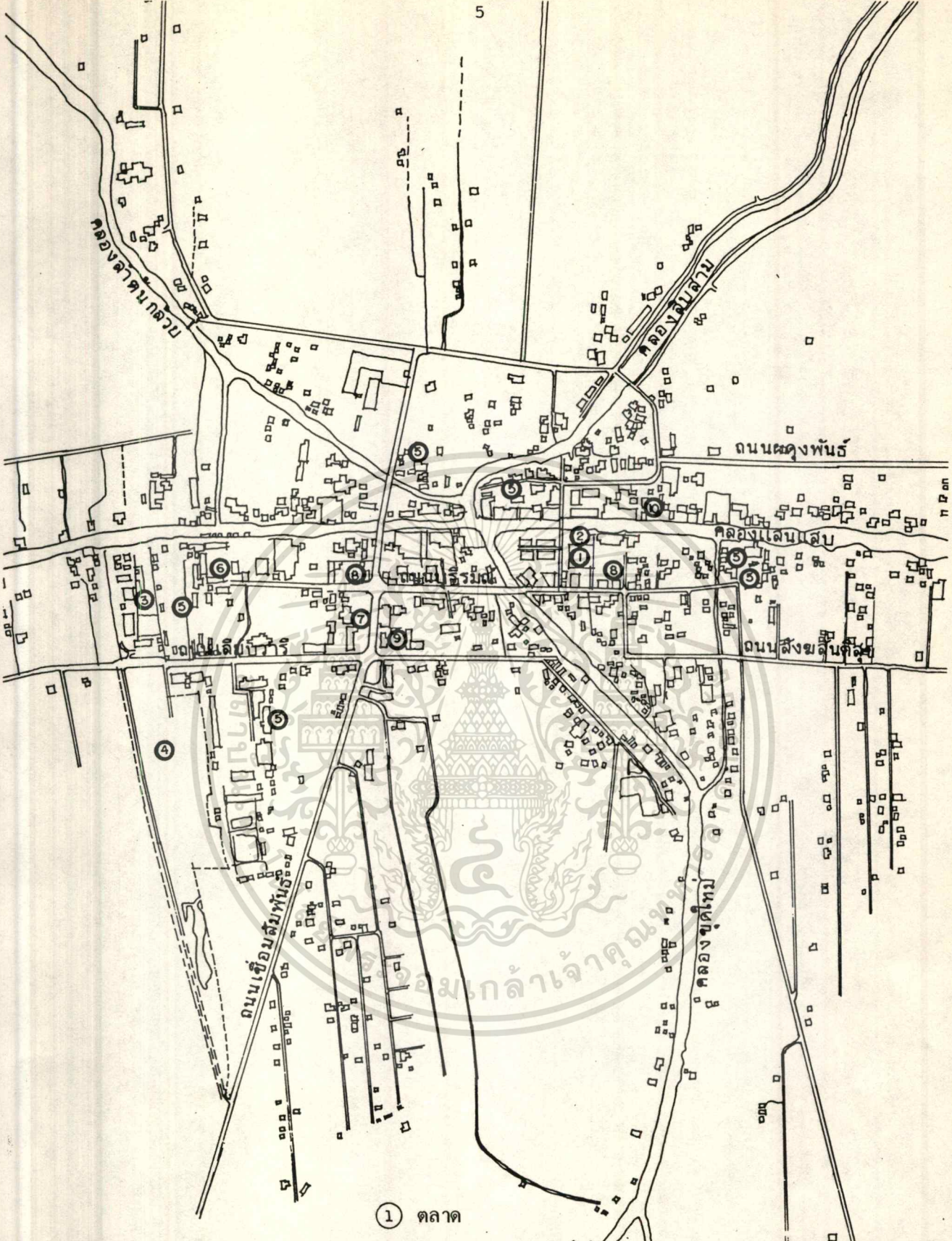
2. ผลจากการสำรวจทัศนคติสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนระยะสั้นเพื่อปรับปรุงศูนย์กลางชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

3. เป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาระบบกิจกรรมในชุมชนให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาการหารูปแบบการศึกษาระบบกิจกรรมชุมชนที่มีประสิทธิภาพซึ่งอาจจะพัฒนาต่อไปจนสามารถค้นพบรูปแบบมาตรฐานในการศึกษาระบบกิจกรรมชุมชนได้ในอนาคต

แผนที่ 1.1 แสดงเขตปกครองและเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผน กทม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ① ตลาด
- ② ท่าเรือ
- ③ โรงพยาบาล
- ④ สวนสาธารณะ
- ⑤ โรงเรียน
- ⑥ วัด
- ⑦ สำนักงานเขตหนองจอก
- ⑧ ธนาคาร
- ⑨ ห้องสมุดประชาชน
- ⑩ สถานีตำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีจทั้งหมดมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ 1.2 บริเวณชุมชนหนองจอก

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษากรณีชุมชนบริการของชุมชนหนองจอกมีแนวความคิดมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2 ประการคือ

- 2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนบริการ
- 2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคน ในชนบทกับเมือง

- 2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนบริการ

Walter Christaller (1933) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ทฤษฎีย่านศูนย์กลางชั้นในประเทศเยอรมันเมื่อปี ค.ศ. 1933 ทฤษฎีย่านศูนย์กลาง (Central Place Theory) คือ หลักเกณฑ์ที่คิดขึ้นเพื่ออธิบายลำดับความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในแง่ทำเลที่ตั้งเปรียบเทียบกัน โดยยึดเอาจำนวนขนาด บทบาทหน้าที่ และช่วงระยะห่างของย่านศูนย์กลางแต่ละแห่งเป็นหลักในการอธิบายทฤษฎีย่านศูนย์กลาง คริสตัลเลอร์เริ่มด้วยการตั้งสมมุติฐานดังนี้ (King 1985 : 28-37)

1. บริเวณย่านศูนย์กลางมีลักษณะภูมิประเทศราบเรียบเหมือนกันหมด ไม่มีที่ใดได้เปรียบเสียเปรียบกว่ากัน
2. การกระจายของประชากรมีเท่ากันตลอดทั่วพื้นที่และประชากรมีกำลังซื้อเท่ากันหมด
3. ความสะดวกในการคมนาคมมีเท่ากันทุกทิศทาง
4. ประชากรในพื้นที่มีความคิดเชิงเหตุผลเหมือนกันหมดคือ ทุกคนจะเลือกเดินทางไปซื้อสินค้าและใช้บริการในย่านศูนย์กลางที่อยู่ใกล้ที่สุด

ย่านศูนย์กลางแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกันไปตามคุณลักษณะหน้าที่ (Central Place Function) ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้าและบริการ ศูนย์กลางขนาดใหญ่จะมีสินค้าและบริการมากกว่าศูนย์กลางที่มีขนาดรองลงมาและ ในขณะที่เดียวกันศูนย์กลางขนาดใหญ่จะทำหน้าที่ให้บริการต่อศูนย์กลางที่เล็กลงไปด้วย ประกอบกับบริการที่มี

พิเศษสำหรับลำดับชั้นของตน โดยเฉพาะซึ่งศูนย์กลางที่มีขนาดเล็กกว่าไม่มี ลำดับของสินค้า และการให้บริการที่ไม่เท่ากันของแต่ละศูนย์กลางนี้เรียกว่า ลำดับของบทบาทหน้าที่ย่านศูนย์กลาง (Range of a Central Place Function) ลำดับดังกล่าวมีขีดจำกัดทั้งระดับสูงสุดและต่ำสุดซึ่งใช้เป็นแนวความคิดหลักในการกำหนดเขตอิทธิพลเป็นรูปหกเหลี่ยมของคริสตัลเลอร์ ขีดจำกัดสูงสุด (Upper Limit) ก็คือระยะทางที่ไกลที่สุดที่ประชากรพอใจที่จะเดินทางไปซื้อสินค้าหรือบริการในย่านศูนย์กลาง ยิ่งสินค้าที่มีคุณค่าสูงขึ้น ประชากรจะยอมเดินทางไปไกลขึ้นเพื่อซื้อสินค้านั้น ทำให้ระดับขีดจำกัดบนมากขึ้นสำหรับสินค้าที่มีคุณค่าต่ำระดับขีดจำกัดบนก็จะเล็กลงตามไปด้วย เขตการค้าของศูนย์กลางชั้นต่ำจะซ้อนอยู่ในเขตของศูนย์กลางชั้นสูงกว่า ด้วยเหตุนี้เองจึงเกิดลำดับคีย์ของย่านศูนย์กลาง (Hierarchy of Central Places) ลดหลั่นกันตามขนาดลงมาตั้งแต่ใหญ่ที่สุด มีจำนวนน้อยที่สุด อยู่ห่างกันมากที่สุดลงมาจนถึงเล็กที่สุดมีจำนวนมากที่สุด และอยู่ใกล้ชิดกันที่สุดเพื่อที่จะไม่ให้ขอบเขตของย่านศูนย์กลางซ้ำซ้อนกัน หรือปล่อยที่ว่างไว้ในกรณีที่ใช้รูปวงกลมคริสตัลเลอร์จึงดัดแปลงใช้รูปหกเหลี่ยมแทนเพื่อมิให้มีที่ว่างหรือแก้ปัญหาพื้นที่ซ้อนกันได้

แบบจำลอง (Model) ของทฤษฎีย่านศูนย์กลางของคริสตัลเลอร์อยู่บนพื้นฐานของหลักการตลาด จากการประยุกต์หลักการตลาดทำให้สามารถกำหนดความสัมพันธ์ของแต่ละศูนย์กลางลดหลั่นกันตามลำดับ ศูนย์กลางที่มีลำดับคีย์สูงหนึ่งแห่งจะล้อมรอบด้วยศูนย์กลางที่มีลำดับคีย์ต่ำกว่าจำนวนทุกศูนย์กลางที่ต่ำกว่าทั้งหมดจะอยู่ในตำแหน่งที่ตรงกันกับศูนย์กลางที่ใหญ่กว่าที่อยู่ถัดไป ระยะห่างของแต่ละย่านศูนย์กลางสามารถคำนวณโดยใช้วิธีทางคณิตศาสตร์ เริ่มต้นด้วยระยะห่างระหว่างศูนย์กลางที่มีขนาดเล็กที่สุด คริสตัลเลอร์ได้กำหนดไว้ให้เป็นระยะ 4 กิโลเมตร ขนาดของศูนย์กลางที่ลำดับคีย์สูงขึ้นจะมีขนาดเพิ่มขึ้นเท่ากับรากที่สามของขนาดที่รองลงไป ดังนั้นขนาดของศูนย์กลางต่อมาจะมีขนาดเท่ากับ $4\sqrt[3]{3}$ ซึ่งจะเท่ากับ 6.9 กิโลเมตร และขนาดของลำดับที่สูงกว่าต่อไปเท่ากับ $6.9\sqrt[3]{3} = 12$ กิโลเมตร ตามลำดับ (ภาพที่ 2.1)

ต่อมา August Lösch (1940) ได้ใช้หลักการของทฤษฎีย่านกลางของคริสตัลเลอร์ในการวิเคราะห์ศูนย์กลางเกษตรกรรมระดับหมู่บ้าน ซึ่งเขาพบว่าศูนย์กลางที่กระจายตัวอยู่สามารถโยงใยถึงกัน โดยแต่ละศูนย์กลางจะตั้งอยู่ห่างกันเป็นรูปสามเหลี่ยม

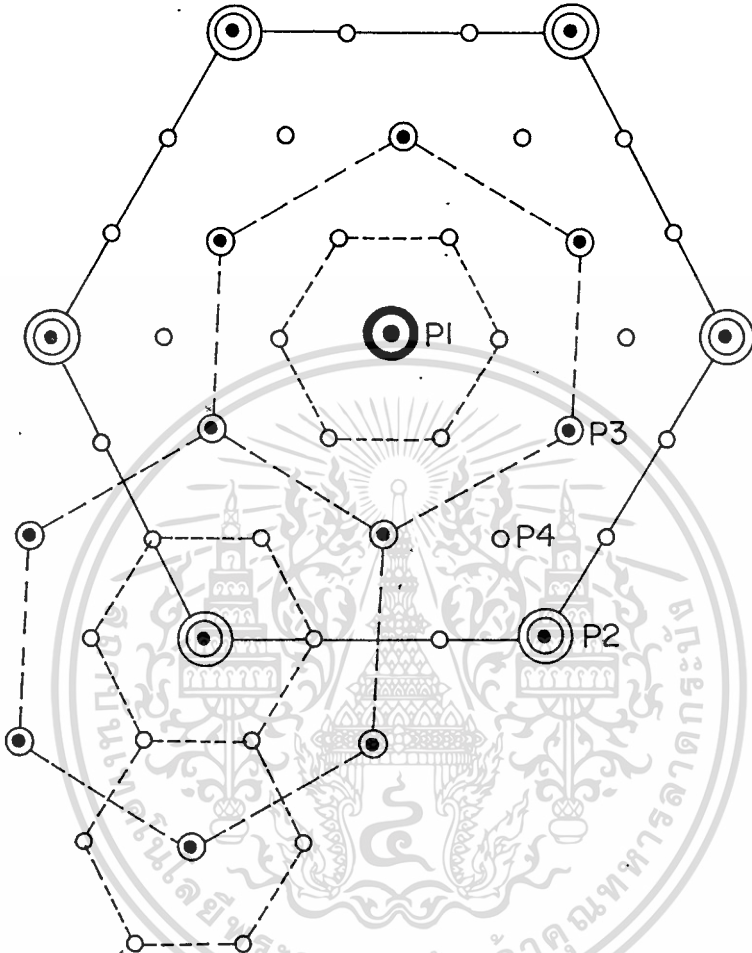
รูปสามเหลี่ยมเหล่านี้ หกรูปรวมกันทำให้เกิดรูปหกเหลี่ยมซึ่งเป็นเขตการค้า (Market-Area) สินค้าที่แตกต่างกันจะมีลำดับ (Range) แตกต่างกัน และมีจำนวนของรูปหกเหลี่ยมที่มารองรับพื้นที่ตลาดไม่เท่ากัน ซึ่งส่งผลให้โครงข่ายของย่านการค้ามีความซับซ้อนมาก ยิ่งกว่านั้นศูนย์กลางจะสามารถเพิ่มเขตการค้าให้มากยิ่งขึ้น โดยการหมุนหรือขยายรูปหกเหลี่ยม เขตการค้าตามการศึกษาของ Losch ไม่จำเป็นต้องเป็นรูปหกเหลี่ยมด้านเท่า ศูนย์กลางที่มีลำดับใกล้เคียงกันอาจจะมีบทบาทหน้าที่ไม่เหมือนกัน ในทำนองเดียวกันศูนย์กลางที่มีลำดับสูง ไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ครอบคลุมทุก ๆ บทบาทหน้าที่ของศูนย์กลางที่มีลำดับต่ำกว่า ในทุกภูมิภาคจะมีเมืองใหญ่เมืองหนึ่งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนั้น แต่เมืองที่มีขนาดใหญ่ไม่จำเป็นต้องเป็นศูนย์กลางเสมอไป

สาระสำคัญเกี่ยวกับโครงสร้างทางพื้นที่ที่ Losch ค้นพบ เริ่มต้นด้วยรูปแบบที่เรียบง่ายและมีขนาดเล็ก และค่อย ๆ พัฒนาให้ใหญ่ขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้นตามลำดับการศึกษาของ Losch มิได้มุ่งพิจารณาเรื่องของลำดับศักระยะแต่มุ่งที่จะอธิบายรูปแบบที่ซับซ้อนของเขตการค้าในสภาพปัจจุบัน

Lauschman (DHV 1979 : 56) กล่าวถึงเรื่องของเขตการค้าหรือเขตอิทธิพลว่าความซับซ้อนเกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงที่ว่าเขตอิทธิพล (Zone of Influence) ของศูนย์กลางที่แตกต่างกันซึ่งมีลำดับศักระยะไม่เท่ากันจะซ้อนทับกันอยู่ ในขณะที่เดียวกันศูนย์กลางเหล่านี้ก็จะมีบทบาทหน้าที่ไม่เหมือนกัน เช่น ศูนย์กลางอุตสาหกรรม การบริการศาสนา การทหาร เป็นต้น กลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากจะมีความต้องการสินค้าและบริการหลากหลายชั้นเนื่องจากง่ายต่อการถึงระดับทรงตัว (Threshold) ของสินค้าและบริการ ดังนั้นขนาดของศูนย์กลางจะเป็นดัชนีบอกลำดับศักระยะในโครงข่าย ซึ่งสะท้อนถึงระดับการบริการที่ให้กับพื้นที่รอบ ๆ ศูนย์กลางนั้น (Lauschman ตามอ้างใน DHV 1979 : 57)

แนวความคิดและทฤษฎีของ Christaller เป็นบรรทัดฐานในการศึกษาชุมชนเมืองต่าง ๆ ในหลายภูมิภาครวมไปถึงกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการกระจายตัวทางเศรษฐกิจไม่มีความเท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ เมืองหลวงมีขนาดใหญ่กว่าเมืองขนาดรองลงมาอย่างมากเรียกว่า เอกนคร (Primate City) ชาดเมืองขนาดกลาง (Intermediat towns) เพื่อสนับสนุนโครงข่ายการกระจายตัวให้มีลำดับศักระยะลดหลั่นกันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- P1 ศูนย์กลางระดับสูง
- P2 ศูนย์กลางระดับต่ำ
- P3 ศูนย์กลางระดับต่ำสุด
- P4 ศูนย์กลางย่อย

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองของ Christaller

ที่มา : Guideline for rural center planning (1979)

ในประเทศไทยที่การเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบทยังมีความสำคัญอย่างน้อยก็
 ทัดเทียมกับการพัฒนาทางอุตสาหกรรม การส่งเสริมและสร้างลำดับศักระยะของย่านศูนย์
 กลาง (Central Place Hierachy) "พร้อมกับสร้าง โครงข่ายเชื่อมโยงระหว่าง
 ชุมชนบริการ (Service Center) ขึ้นในภูมิภาคน่าจะเป็นการจัดรูปแบบชุมชนที่มี
 ประสิทธิภาพ" (Richardson 1977 : 17) การที่เมืองและชนบทมีความแตกต่างกัน
 มากทำให้ประชากรชนบทหลัง ไล่เข้าไปในเมืองมากขึ้นเนื่องจากแรงดึงดูดทั้งทางด้าน
 เศรษฐกิจและสังคม แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ให้มีความสมดุลย์และการกระจาย
 ความเป็นเมือง (deconcentrated urbanization) จึงเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว
 Friedmann (1981 : 246) กล่าวถึงการพัฒนาอย่างสมดุลย์ (balance
 development) ว่าเป็นการลดและป้องกันความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ และฐานะ
 ความเป็นอยู่ของประชากร "มิใช่เป็นการมุ่งที่จะทำให้เกิดความสมดุลย์ทางด้านตัวเลขใน
 เชิงคณิตศาสตร์" สิ่งที่ต้องการคือ "ความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบระหว่างชนบทและเมือง
 ซึ่งจะช่วยให้ระดับของความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน เริ่มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง"

Dias (1984 : 171) กล่าวถึงการใช้ปัญหาการพัฒนาที่ไม่เสมอภาคว่า
 การพัฒนาชุมชนขนาดเล็ก (Small towns) จะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาชนบทโดย
 ชุมชนจะเป็นที่ให้บริการจัดหาตลาดสำหรับสินค้าเกษตรกรรม เป็นที่จัดหาสิ่งจำเป็นทาง
 ด้านการเกษตรกรรมในท้องถิ่น ให้บริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นศูนย์กลางบริหาร และ
 สันทนาการ ตลอดจนเป็นที่แพร่กระจายนวัตกรรม ซึ่งบริการเหล่านี้จะช่วยในการพัฒนา
 เศรษฐกิจ สภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท

Richardson (1984 : 110-133) ได้เสนอให้การพัฒนาชนบทควบคู่กับ
 การพัฒนาชุมชนบริการ (Rural Development Plus Service Centers) เป็นกล
 ยุทธ์อย่างหนึ่งในการพัฒนาชุมชนระดับชาติสำหรับประเทศไทย กลยุทธ์ดังกล่าว คือการให้
 มีการกระจายตัวมากที่สุดโดยให้มีทรัพยากรรวมตัวกันเพียงจุดเดียวในแต่ละพื้นที่ เรียกว่า
 ชุมชนบริการ (Service Center) วัตถุประสงค์ก็เพื่อแก้ปัญหาที่รากฐานโดยการสร้าง
 ให้ชุมชนในชนบทมีความดึงดูดพอที่จะไม่ทำให้ประชากรในชนบทอพยพย้ายไปเมืองใหญ่
 แนวทางการพัฒนา โดยเสริมสร้างชุมชนบริการนี้ต้องใช้ประกอบควบคู่กับแผนพัฒนาอื่น ๆ "

เพื่อแก้ปัญหาการลงทุนในสาธารณูปโภคในพื้นที่กิ่งชนบทกิ่ง เมืองที่ขยายตัวกว้างออกไปจากเมืองและไม่สามารถควบคุมได้ การลงทุนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มารวมตัวกันในชุมชนบริการจะเป็นการพัฒนาที่คุ้มค่าแก่การลงทุนของรัฐ

Rondinelli (1984 : 21-22) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของชุมชนขนาดเล็กหรือเมืองเล็ก (Small towns) ไว้ดังนี้

1. เป็นที่ตั้งของหน่วยงานให้บริการสาธารณะของรัฐ ซึ่งมีทำเลที่ตั้งที่ประชากรสามารถเดินทางมาติดต่อได้สะดวกทั้งประชากรในเขตชุมชนและชนบท
2. มีขนาดที่เหมาะสมในเชิงเศรษฐกิจ (economies of scale) ที่จะสามารถสร้างศูนย์บริการทางสังคม เช่น ทางด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา สถานสวัสดิการสังคมต่าง ๆ และบริการสาธารณูปโภคพื้นฐาน
3. เป็นสถานที่ให้บริการสินค้าและบริการที่หลากหลายซึ่งเป็นกิจกรรมของหน่วยงานเอกชน
4. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการตลาดของชนบทในการกระจาย ถ่ายโอน กักเก็บ ศูนย์กลางซื้อขาย การบริการสินเชื่อและการเงินต่าง ๆ
5. สร้างเงื่อนไขในการจูงใจให้มีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตขนาดเล็กและขนาดกลางตลอดจนอุตสาหกรรมในครัวเรือน
6. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการผลิตและจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรในเขตพื้นที่และให้บริการแก่ประชากรในพื้นที่รอบ ๆ ชุมชน
7. ทำหน้าที่สร้างเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การเกษตรเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและเพิ่มรายได้ให้กับประชากรที่อาศัยอยู่โดยรอบ
8. ทำหน้าที่เป็นแหล่งสำหรับหารายได้ของประชากรที่ไม่ได้มีอาชีพเกษตรกรรม เพื่อบรรเทาการอพยพของประชากร
9. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการสื่อสาร ด้วยการเชื่อมโยงประชากรที่อาศัยอยู่ภายในและภายนอกชุมชนกับเมืองที่ใหญ่กว่าในภูมิภาค
10. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนถ่ายทางด้านสังคม (Social-transformation) คือรองรับประชากรชนบทที่อพยพเข้ามาในชุมชนแทนที่จะอพยพไปยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองใหญ่ ทำให้มีการปรับตัวระหว่างประชากรที่มีสภาพสังคมแตกต่างกัน มีความเชื่อ ศาสนาแตกต่างกัน มีการจัดการให้การช่วยเหลือทางสังคมให้คนปรับตัวเข้ากับสังคมเมือง และมีโอกาสทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ

2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชนบทกับเมือง Webber (ตามอ้างใน Chapin 1978 : 222 - 223) ได้ใช้ ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ (Human interaction) เป็นฐานของแนวความคิดในการสร้างทฤษฎีของเขา Webber มองชุมชนเมืองแยกออกเป็นสัดส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนแรกเป็น บริเวณเขตเมืองหรือนครซึ่งเป็นเทอรวมของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ซึ่งเรียกว่า place community ส่วนที่สองเป็นบริเวณรอบนอกเมืองที่กระจายทั่วพื้นผิวโลกซึ่งเรียกว่า nonplace community หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า urban realm. Webber เน้นว่าการจะทำความเข้าใจระบบชุมชนจะต้องพิจารณาทั้งปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชนเมือง และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเมืองควบคู่กันไป เนื่องจากแต่ละชุมชนมีการโยงใยถึงกันด้วยการพัฒนา การทางด้านคมนาคมและการสื่อสารสมัยใหม่ นอกจากนั้นการมองระบบชุมชนจะต้องคำนึงถึงว่าระบบของเมืองเป็นพลวัตคือ มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา (dynamic-system interaction) ลักษณะการเคลื่อนไหวสามารถสังเกตได้จากการเชื่อมโยง (linkages) ซึ่งหมายถึง การโยงใยที่พึ่งพากัน (dependency ties) ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ Webber กล่าวว่า "ความสัมพันธ์ ซึ่งไม่สามารถมองเห็น ได้ที่ทำให้กลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ที่มีการพึ่งพาต่อกัน คร้วเรือน กลุ่มอาสาสมัครและบุคคลที่เป็นมิตรกัน เข้ามาทำงานร่วมกันและกันซึ่งก็คือระบบปฏิบัติการ (operation systems) "Webber ยังมองการเชื่อมโยงกันทางด้านพื้นที่ออกเป็น

3 ลักษณะ ได้แก่

1. เมืองเป็นรูปแบบทางพื้นที่ (Spatial Pattern) ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของมนุษย์เป็นการไหลเวียนของการสื่อสาร ผู้คน สินค้า และอื่น ๆ
2. รูปแบบทางกายภาพของเมือง (physical form) เป็นผลมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์และรูปแบบโครงข่ายของการสื่อสารและการคมนาคม
3. รูปทรงสัญญาณของเมืองเกิดจากการเลือกทำเลที่ตั้งของกิจกรรม (activity locations) การกระจายของพื้นที่ กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นจากหน้าที่ทางเศรษฐกิจการบทบาทของสังคม และอื่น ๆ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Chapin (1978 : 221-253) ได้เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาระบบกิจกรรมในชุมชน (Activity systems) เพื่อใช้ประกอบในการวางแผนชุมชนเมือง เขากล่าวว่าในทางปฏิบัติโดยทั่วไปที่ผ่านมานักวางผังเมืองจะเข้าไปศึกษาการใช้ที่ดินโดยตรงทันที ลักษณะเช่นนี้เป็นการ "มองไปที่ผลกระทบของระบบกิจกรรมชุมชนมากกว่าการมองหาและทำความเข้าใจกับตัวของระบบกิจกรรมในฐานะที่ทำให้เกิดรูปแบบการใช้ที่ดิน" คำว่าระบบกิจกรรมชุมชน (Activity systems) Chapin ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง "รูปแบบพฤติกรรมของบุคคล ครอบครัว สถาบันและหน่วยงานซึ่งเกิดขึ้นเป็นรูปแบบทางด้านพื้นที่อันมีความหมายในการวางแผนการใช้ที่ดิน" และในการศึกษาระบบกิจกรรมชุมชน Chapin ได้แบ่งประเภทของระบบกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ระบบกิจกรรมของหน่วยงาน (Firms) ได้แก่กิจกรรมการผลิต เช่น กิจกรรมการผลิตและจำหน่ายสินค้า และกิจกรรมการให้บริการต่าง ๆ
2. ระบบกิจกรรมของสถาบัน (Institutions) เป็นกิจกรรมทางด้านสวัสดิการสังคมทั่วไป ได้แก่ กิจกรรมทางด้านพัฒนาชุมชน เช่น ตำรวจ ดับเพลิง การเก็บขยะ เป็นต้น
3. ระบบกิจกรรมของครัวเรือน (Households and individuals) เป็นกิจกรรมของครัวเรือนที่อยู่อาศัย ได้แก่ กิจกรรมการหารายได้ การเลี้ยงดูบุตร การศึกษา การพัฒนาจิตใจ สังคม การพักผ่อน เป็นต้น

การศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนมีความซับซ้อนมากกว่าการศึกษาระบบกิจกรรมประเภทอื่น ๆ และการที่จะทำการศึกษาระบบกิจกรรมของครัวเรือนให้มีความเข้าใจและมีความแม่นยำถูกต้องมากยิ่งขึ้นจำเป็นต้องสำรวจความคิดเห็นหรือทัศนคติ เพื่อให้ทราบว่าอะไรเป็นแรงจูงใจให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพยากรณ์พฤติกรรมในอนาคตของครัวเรือน และบุคคล ในการศึกษาระบบกิจกรรมของครัวเรือนโดยละเอียด Chapin ได้แบ่งกิจกรรมย่อยออกมา ดังนี้

กิจกรรมการหารายได้

- กิจกรรมการทำงาน
- อาชีพอิสระ หรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
- กิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้

กิจกรรมเลี้ยงดูบุตรและกิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว

- ดูแลและเป็นเพื่อนกับบุตร
- ดูแลบุตร - ธิดาในเรื่องของการศึกษา
- พาครอบครัวออกไปพักผ่อน

การศึกษาและการพัฒนาสติปัญญา

- เข้าโรงเรียน , วิทยาลัย, ศึกษาผู้ใหญ่ ฯลฯ
- เข้าร่วมประชุมเพื่อปรับปรุงการศึกษา , ศิลปะ
- เข้าร่วมการแสดงละคร , วงดนตรี ฯลฯ

การพัฒนาจิตใจ

- เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโบสถ์
- เข้าร่วมในการจัดการที่เกี่ยวกับสวัสดิการของมนุษย์

กิจกรรมทางสังคม

- เข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคม เช่น สโมสรต่าง ๆ เป็นต้น
- ทำกิจกรรมทางสังคมที่ไม่เป็นทางการเช่น เยี่ยมเพื่อน
- เข้าร่วมงานเลี้ยงฉลองต่าง ๆ

สันทนาการและการพักผ่อนหย่อนใจ

- ไปดูการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ
- ไปเล่นกีฬา
- พักผ่อนเป็นการส่วนตัว เช่น อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ

กิจกรรมเกี่ยวกับสโมสร

- เข้าร่วมกิจกรรมของสโมสรต่าง ๆ

กิจกรรมการบริการชุมชนและกิจกรรมการเมือง

- เข้าร่วมในกิจกรรมการปรับปรุงชุมชน
- กิจกรรมทางการเมือง
- การตั้งกองทุน และงานอาสาสมัครต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร การซื้อของและสุขภาพอนามัย

- รับประทานอาหารที่บ้าน, ภัตตาคาร
- รับจ่ายซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค
- ไปหาหมอที่โรงพยาบาล
- บำรุงรักษาร้านและลานบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาดำเนินงาน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่ศึกษาการให้บริการของศูนย์กลางชุมชนแก่ประชากรที่อยู่อาศัยโดยรอบของชุมชนหนองจอก โดยมุ่งที่จะศึกษาการให้บริการของศูนย์กลางชุมชนแก่ครัวเรือนที่อยู่อาศัยเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของศูนย์กลางชุมชน โดยการพิจารณาความถี่ในการเดินทางเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การเลือกพาหนะในการเดินทาง ตลอดจนทัศนคติต่อการให้บริการของศูนย์กลางชุมชนหนองจอก

การดำเนินงานวิจัยนี้ ได้ใช้แนวความคิดจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนบริการ และระบบกิจกรรมชุมชน (Activity System) เป็นพื้นฐานในการออกแบบสัมภาษณ์ประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา ประกอบกับข้อมูลพื้นฐานของเขตหนองจอก ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาจัดระเบียบวิธีวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและลักษณะของข้อมูลที่ได้รับ โดยมีรายละเอียดซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 พื้นที่ศึกษา

1.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา

เขตหนองจอกจัดเป็นหนึ่งใน 6 เขต ชั้นนอกอันเป็นเขตต่อชานบทของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 236.26 ตารางกิโลเมตร จัดว่าเป็นเขตที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 15 ของเนื้อที่ของกรุงเทพฯ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมสองฝั่งคลอง โดยหันหน้าเข้าสู่ลำคลอง และมี

สำนักหอสมุดกลาง 17 พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การรวมกลุ่มกันหนาแน่นเป็นหมู่บ้าน คลองแสนแสบเป็นคลองที่มีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นที่สุด ตั้งแต่ในอดีต นอกจากนี้ได้แก่ คลองซอยต่าง ๆ เช่น คลองสิบ คลองสิบสอง คลองสิบสี่ เป็นต้น

เมื่อมีการพัฒนาเส้นทางถนนขึ้น ลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้เปลี่ยนมาอยู่บริเวณสองข้างถนน บริเวณแหล่งชุมชนได้ปรากฏตึกแถวใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์ และพักอาศัยรวมตัวกันภายในบริเวณ ใกล้ที่ว่าการเขตหนองจอก และบริเวณตลาดหนองจอก ริมคลองแสนแสบซึ่งเป็นตลาดและศูนย์การค้าพาณิชย์ที่สำคัญ จัดได้ว่าเป็นย่านศูนย์กลางชุมชนของเขตหนองจอก ถนนสายสำคัญในเขตหนองจอก ได้แก่ ถนนเลียบวารี ถนนเชื่อมสัมพันธ์ ถนนสังฆลันตีสู่ ถนนประชาสำราญ ถนนยืนยอง และถนนคลองสิบ ปัจจุบันบทบาทของการคมนาคมทางรถยนต์ทวีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากความสะดวกของเส้นทางคมนาคม และความรวดเร็วในการเดินทาง ทำให้การคมนาคมทางน้ำได้ลดความสำคัญลง (สถาบันประชากรศาสตร์ 2525 : 27)

เมื่อพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดินโดยรวมของเขตหนองจอก พบว่าเขตหนองจอกมีศูนย์กลางชุมชนเพียงศูนย์เดียวอย่างเด่นชัดล้อมรอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรม และที่พักอาศัยเบาบางซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนสองฝั่งคลอง ซึ่งมีโครงข่ายหนาแน่นทั่วพื้นที่ จากลักษณะความเด่นชัดของชุมชน ทำให้ชุมชนหนองจอกมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาการให้บริการและการเดินทางมาใช้บริการของประชากรที่อยู่อาศัยรอบ ๆ ศูนย์กลางชุมชน เพื่อให้ทราบถึงการพึ่งพาระหว่างศูนย์กลางชุมชนและผู้อยู่อาศัยโดยรอบ ตลอดจนศักยภาพของชุมชนหนองจอกในบทบาทหน้าที่ของชุมชนบริการ (Service Center) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกชุมชนหนองจอกเป็นพื้นที่ศึกษารณีชุมชนบริการในการวิจัยครั้งนี้

1.2 การกำหนดขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

การรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา ได้กำหนดขอบเขตของพื้นที่ศึกษาตามลักษณะของข้อมูล กล่าวคือ

1.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสัมภาษณ์ประชากรในเขตพื้นที่ โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาภายในรัศมี 5 กิโลเมตร จากศูนย์กลางชุมชน และกำหนดให้ทำรอบบริเวณตลาดหนองจอกเป็นจุดศูนย์กลาง รวมทั้งพื้นที่ทั้งสิ้น 78.6 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้งภายในและบริเวณรอบ ๆ ชุมชน

จากการวิจัยขนาดของศูนย์กลางชุมชนหนองจอก พบว่า ศูนย์กลางชุมชนมีพื้นที่ 5.06 ไร่ (กองผังเมืองกรุงเทพมหานคร 2527 : 77) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ศึกษาที่ได้กำหนดขึ้นสัดส่วนของพื้นที่ศูนย์กลางชุมชนคิดเป็นร้อยละ 6.4 ของพื้นที่ศึกษา หรือเท่ากับ 1 ต่อ 15.5 เมื่อเทียบสัดส่วนพื้นที่ศูนย์กลางต่อพื้นที่นอกศูนย์กลาง ซึ่งคาดว่าความแตกต่างดังกล่าวเพียงพอที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภายนอกชุมชนกับศูนย์กลางชุมชน

1.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากสถาบันหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ ได้กำหนดตามลักษณะของข้อมูลส่วนใหญ่ที่มีอยู่ คือพื้นที่เขตหนองจอก ตามเขตปกครองของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 236.26 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอลำลูกกา	จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตลาดกระบัง	กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว	จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตมีนบุรี	กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การออกแบบสอบถาม

การออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาชุมชนหนองจอก กรณีชุมชนบริการได้ใช้แนวความคิดจากการศึกษาระบบกิจกรรมภายในชุมชน (Activity System) ของ Chapin (1978 : 221-253) เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม โดยการพิจารณาเฉพาะระบบกิจกรรมของครัวเรือนที่อยู่อาศัยเท่านั้น เนื่องจากการศึกษาคั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมของครัวเรือนที่อยู่อาศัยรอบ ๆ ชุมชนเพียงอย่างเดียว Chapin ได้ทำการจำแนกกิจกรรมของครัวเรือนออกเป็นกิจกรรมย่อยอย่างละเอียด ซึ่งจากการสังเกตรบบกิจกรรมภายในพื้นที่ศึกษาในเบื้องต้น พบว่า หลายกิจกรรมของ Chapin มิใช่เป็นกิจกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวันของประชากรในชุมชนหนองจอก ผู้วิจัยจึงได้ตัดทอน

บางกิจกรรมซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ศึกษาออก และสรุปเป็นโครงร่างของแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1.1 ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลเบื้องต้นของประชากรศึกษา ได้แก่ ที่ตั้งของครัวเรือน ระยะทางระหว่างครัวเรือนกับศูนย์กลางชุมชน เพศ สถานะในครัวเรือน อายุ อาชีพ ศาสนา

2.1.2 ส่วนที่สอง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้บริการศูนย์กลางชุมชนของครัวเรือนอยู่อาศัย สอบถามความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมในศูนย์กลางชุมชนการเลือกใช้พาหนะในการเดินทาง ตลอดจนการเลือกใช้สถานที่ในการบริการ โดยแบ่งตามประเภทของกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค
- กิจกรรมที่เกี่ยวกับรายได้
- กิจกรรมทางสังคม
- กิจกรรมทางด้านศาสนา
- กิจกรรมการติดต่อหน่วยงานราชการ
- กิจกรรมทางด้านสันติภาพ
- กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

2.1.3 ส่วนที่สาม ทักษะที่เกี่ยวข้องกับศูนย์กลางชุมชนสอบถามความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับศูนย์กลางชุมชน โดยแยกตามสถานที่สำคัญซึ่งมีผลต่อการนิยามวางแผนพัฒนาชุมชน ดังนี้

- ทักษะเกี่ยวกับตลาดหนองจอก
- ทักษะเกี่ยวกับท่าเรือบริเวณตลาดหนองจอก
- ทักษะเกี่ยวกับโรงพยาบาลหนองจอก
- ทักษะเกี่ยวกับท่ารถประจำทางบริเวณตลาดหนองจอก
- สิ่งก่อสร้างที่ควรจะมีเพิ่มในชุมชน

โดยแต่ละหัวข้อได้สอบถามความพึงพอใจ ต่อสถานที่ดังกล่าวข้างต้นตลอดจนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง เป็นต้น ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (ภาคผนวก ข.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การสุ่มตัวอย่างประชากร

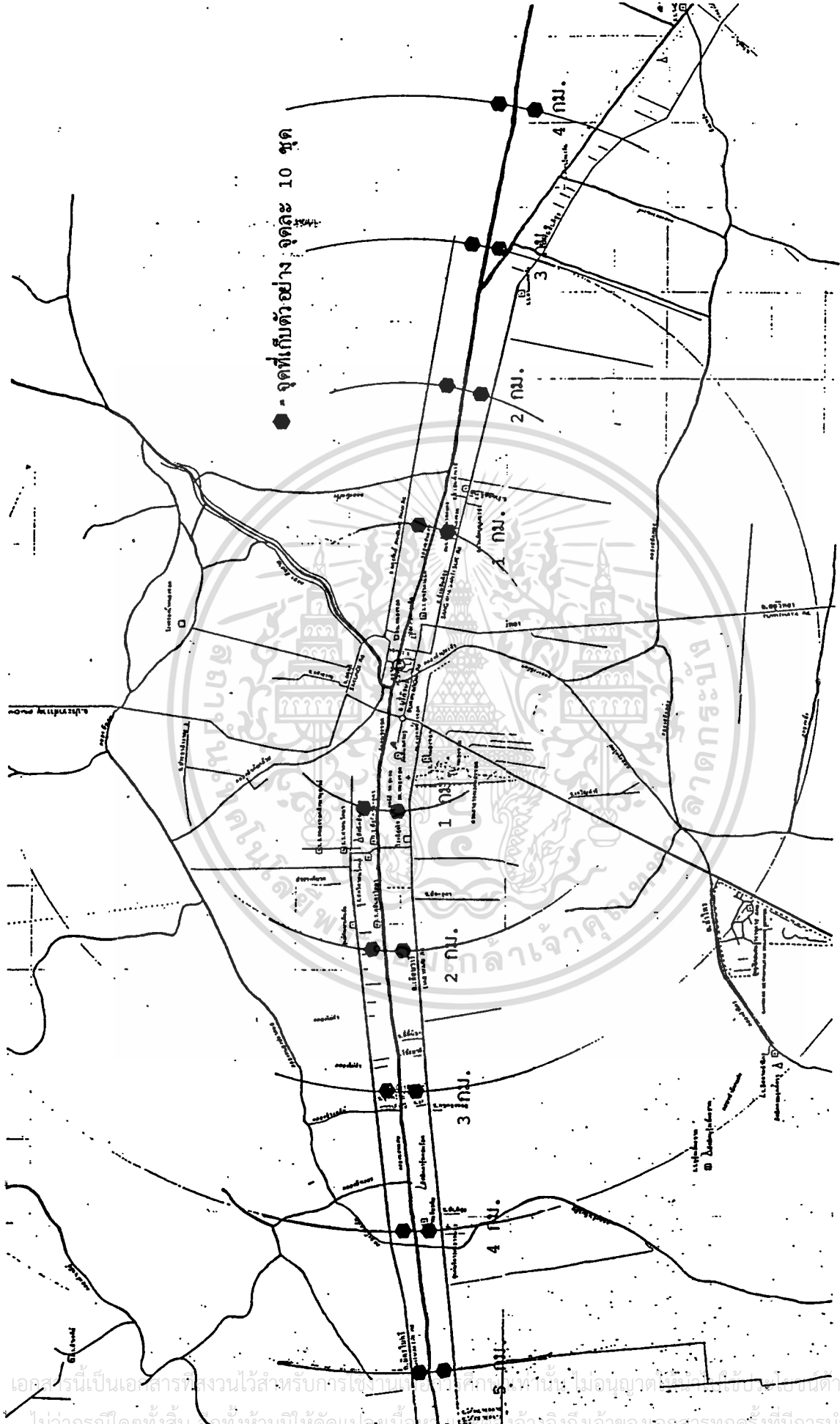
การเลือกสุ่มตัวอย่างประชากรศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เลือกสุ่มตัวอย่างภายในพื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร โดยยึดถือท่าเรือบริเวณตลาดหนองจอกเป็นศูนย์กลาง โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้ .

2.2.1 พิจารณาสภาพทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป้าหมายของการศึกษาต้องการทราบกิจกรรมของครัวเรือนที่อยู่อาศัย ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างจึงมุ่งที่จะสุ่มตัวอย่างบริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่น จากการพิจารณาสภาพทางกายภาพภายในเขตหนองจอก พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งคลองแสนแสบอย่างหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ๆ อีกทั้งประกอบด้วยมีถนนคู่ขนานไปกับคลองทั้ง 2 ข้าง กล่าวคือ จากศูนย์กลางชุมชนออกมาทางด้านทิศตะวันตกมีถนนสายหลักสองสายขนานคลองแสนแสบทางด้านทิศเหนือของคลองแสนแสบ เป็นถนนมิตรไมตรี ส่วนทางด้านทิศใต้เป็นถนนเสียบวารี ซึ่งทั้งสองสายเป็นเส้นทางที่ต่อเชื่อมกับกรุงเทพฯ ชั้นกลาง ส่วนจากศูนย์กลางไปทางด้านทิศตะวันออก มีถนนผดุงพันธ์ขนานกับคลองแสนแสบทางด้านเหนือ ส่วนทิศใต้มีถนนลิ้นงูเหลือมขนานกับคลองแสนแสบเช่นเดียวกัน ครัวเรือนที่อยู่อาศัยที่หนาแน่นส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างคลองกับถนนดังกล่าวข้างต้น

การสุ่มตัวอย่างจึงเลือกสุ่มเฉพาะครัวเรือนทั้งสองฝั่งคลอง โดยจะทำการสุ่มทุก ๆ 1 กิโลเมตร จากศูนย์กลางออกไปทางด้านทิศตะวันตก และตะวันออก จนถึง 5 กิโลเมตร ทุก ๆ 1 กิโลเมตร จะแยกเป็น 2 กลุ่มย่อย ทั้งสองฝั่งคลองแสนแสบ ดังนั้น เมื่อรวมทั้งสิ้นจะมีจุดที่จะทำการสุ่มตัวอย่าง 20 จุด แบ่งเป็นด้านทิศตะวันตกของศูนย์กลาง 10 จุด และทางด้านทิศตะวันออก 10 จุด (ภาพที่ 3.1)

2.2.2 จำนวนแบบสอบถามในการศึกษาค้างนี้ กำหนดจำนวนทั้งสิ้น 200 ชุด เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและค่าใช้จ่าย โดยการกำหนดจำนวนแบบสอบถามในแต่ละจุดตามข้อ 2.2.1 (Quota Sampling) คือกำหนดจุดละ 10 ชุด ในจำนวน 10 ชุด ดังกล่าวจะเข้าสอบถามประชากรในพื้นที่ที่กำหนดโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ตอบจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี และเก็บตัวอย่างครัวเรือนละ 1 ชุด เท่านั้น (แผนที่ 3.1)

● = จุดที่เก็บตัวอย่าง จุดละ 10 ชุด

แผนที่ 3.1 แสดงตำแหน่งที่ทำการสุ่มตัวอย่างประชากร

2.3 วิธีเก็บและบันทึกข้อมูล

การเก็บและบันทึกข้อมูลในพื้นที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีช่วยในการเก็บข้อมูล 4 คน โดยแบ่งความรับผิดชอบคนละ 5 จุด ๆ ละ 10 ชุด รวม 50 ชุดต่อ 1 คน, ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลรวมทั้งสิ้น 4 วัน โดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้ที่ทำงานประจำในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับสัดส่วนของประชากรทั้งหมด

ก่อนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายวิธีการสอบถามและการบันทึกข้อมูลให้กับผู้ช่วยวิจัยทุกคน ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการบันทึกข้อมูลจากการสอบถามตรงกัน สะดวกในการทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Personal Computer) ช่วยในการคำนวณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Spss for Ms Windows Release 5.0 โดยมีวิธีวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการอธิบายลักษณะพื้นฐานทั่วไปของประชากรศึกษา และการจัดหมวดหมู่ของกลุ่มข้อมูล ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีมาตราวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลที่มีลักษณะขาดตอนหรือไม่ต่อเนื่อง (Categorical or discrete data) ใช้วิธีการทดสอบความเป็นอิสระด้วย ไคสแควร์ (Chi-Square) โดยการตั้งสมมติฐานดังนี้

$$H_0 = \text{ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน}$$

$$H_1 = \text{ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน}$$

โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่ระดับ 0.05 ถ้าผลการคำนวณมีระดับนัยสำคัญต่ำกว่าที่กำหนด หมายความว่าปฏิเสธสมมติฐาน H_0 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน H_1

บทที่ 4

วิเคราะห์การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนหนองจอก

การศึกษาการใช้บริการชุมชนหนองจอก ได้พิจารณาการใช้บริการศูนย์กลางชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัยรอบๆ ศูนย์กลาง โดยแบ่งส่วนการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1. การใช้บริการชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2. ทศนคติเกี่ยวกับชุมชน

ลักษณะของประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย ประชากรชายร้อยละ 59 ประชากรหญิงร้อยละ 41 จำแนกตามสถานะในครัวเรือนพบว่า ผู้ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีจำนวนร้อยละ 45 ส่วนผู้ที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนมีจำนวนร้อยละ 55 ทางด้านการนับถือศาสนา มีผู้นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 26 และผู้นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 74 ส่วนอาชีพของประชากร จำแนกตามการศึกษาคั้งนี้ ผู้ที่มีอาชีพพนักงานประจำร้อยละ 55 อาชีพรับจ้างมีจำนวนร้อยละ 53 และผู้ที่มีอาชีพอิสระมีจำนวนร้อยละ 41.5 (ตาราง 4.1)

ตาราง 4.1

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มประชากรศึกษา

ลักษณะประชากร	จำนวน(คน)N = 200	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	118	59
หญิง	82	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มประชากรศึกษา

ลักษณะประชากร	จำนวน(คน)N = 200	ร้อยละ
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้าครัวเรือน	90	45
สมาชิกในครัวเรือน	110	55
ศาสนา		
พุทธ	52	26
อิสลาม	148	74
อาชีพ		
พนักงานประจำ	11	5.5
รับจ้าง	106	53
อาชีพอิสระ	83	41.5

ส่วนที่ 1. การใช้บริการชุมชนของครัวเรือนที่อยู่อาศัย

จากการศึกษาความถี่ในการเดินทางเข้าไปทำกิจกรรมประเภทต่างๆ ในชีวิตประจำวันของครัวเรือนที่อยู่อาศัยโดยรอบชุมชนพบว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค มีความถี่ในการใช้บริการและจำนวนผู้ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการสูงที่สุด กล่าวคือมีจำนวนผู้ที่เดินทางเข้ามาซื้อของอุปโภคในชุมชนสูงถึงร้อยละ 96.50 ของจำนวนประชากรศึกษา มีความถี่ในการเดินทางเฉลี่ยปีละ 238 วันซึ่งก็จัดว่ามีความถี่สูงสุดเช่นกันเมื่อเทียบกับการใช้บริการทุกประเภท การที่ประชากรเดินทางไปใช้บริการทางด้านซื้อของอุปโภค บริโภค ในชีวิตประจำวันจำนวนมาก และมีความถี่ในการใช้บริการสูงเช่นนี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนซึ่งทำหน้าที่ให้บริการสินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน (Convenient goods)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากการให้บริการทางด้านสินค้าอุปโภค บริโภคพื้นฐานแล้วชุมชนหนองจอก ยังเป็นแหล่งงานอันเป็นที่มาของรายได้ของประชากรที่อยู่อาศัยโดยรอบอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประชากรจำนวนร้อยละ 59.50 ของประชากร ศึกษาเดินทางเข้าไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับที่มาของรายได้ภายในชุมชน โดยมีความถี่เฉลี่ยในการเดินทาง 148 วันต่อปี

กิจกรรมที่มีความเด่นชัดของชุมชนหนองจอกอีกอย่างหนึ่งได้แก่การเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรภายในชุมชน จากการศึกษาพบว่าประชากรร้อยละ 81.50 ของจำนวนประชากรศึกษามีการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร โดยมีความถี่เฉลี่ยในการเดินทาง 136 วันต่อปี ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมของชุมชนยังมีความคุ้นเคยสนิทสนมกันค่อนข้างมากและมีความสัมพันธ์กันแบบปฐมภูมิ (Primary relationship) ซึ่งเป็นลักษณะของชุมชนชนบท

กิจกรรมทางด้านศาสนาก็ยังมีความสำคัญสำหรับชุมชนหนองจอกเมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรที่มีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาถึงร้อยละ 88 ของประชากรศึกษา และมีความถี่เฉลี่ย 28 วันต่อปี ความผูกพันกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมก็เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นชุมชนชนบทเช่นกัน

ส่วนกิจกรรมทางด้านสันทนาการได้แก่การเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะและการไปเล่นกีฬาในชุมชนมีจำนวนผู้ใช้บริการและความถี่ในการใช้ค่อนข้างต่ำกล่าวคือผู้ที่เดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะมีจำนวนร้อยละ 49.50 ของประชากรศึกษาและมีความถี่ในการเดินทางเฉลี่ย 6 วันต่อปี ในขณะที่ผู้เดินทางไปเล่นกีฬามีจำนวนร้อยละ 9 และมีความถี่ในการเดินทางเฉลี่ยเพียงปีละ 4 วันเท่านั้น

การให้บริการทางสังคมมูลฐานของรัฐก็เป็นหน้าที่หนึ่งของชุมชนบริการจากการศึกษาการติดต่อหน่วยงานราชการของประชากรศึกษาพบว่าร้อยละ 79 มีการติดต่อกับหน่วยงานราชการโดยมีความถี่เฉลี่ยในการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการเฉลี่ย 4 วันต่อปี (ตาราง 4.2)

ตาราง 4.2

จำนวนและความถี่ของการใช้บริการชุมชนหนองจอก

ประเภทกิจกรรม	จำนวนผู้ใช้		ความถี่ในการใช้ (ครั้ง/ปี)		
	คน	ร้อยละ	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
ซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค	197	98.50	365	00	237.84
หารายได้	119	59.50	365	00	148.16
เยี่ยมญาติ - มิตร	163	81.50	365	00	136.33
ศาสนา	176	88.00	365	00	27.67
สวนสาธารณะ	99	49.50	144	00	5.84
งานการกุศล	61	30.50	365	00	4.49
เล่นกีฬา	18	9.00	365	00	4.08
ติดต่อราชการ	158	79.00	240	00	3.77

* จำนวนผู้ใช้จากจำนวนเต็ม 200

* กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยไม่สามารถระบุความถี่และจำนวนผู้ใช้บริการได้

1.1 การใช้บริการชุมชนทางด้านอุปโภค บริโภค

จากการศึกษาการเดินทางไปซื้อสิ่งของอุปโภค บริโภคภายในชุมชนของประชากรพบว่า มีประชากรเดินทางเข้าไปซื้อของอุปโภค บริโภคร้อยละ 98.50 โดยมีความถี่ในการเดินทางทุกวันเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.30) และความถี่สัปดาห์ละ 2-6 ครั้งรองลงมา (ร้อยละ 27.41) ส่วนลักษณะประชากรที่เดินทางเข้าไปซื้อสิ่งอุปโภคบริโภคกว่าครึ่งหนึ่งมีอาชีพรับจ้างรองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพอิสระ (ร้อยละ 53.30 และ 41.62 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และมีอายุระหว่าง 25-45 ปี (ตาราง 4.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.3

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปซื้อของอุปโภค-บริโภคในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน(คน)N=197	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	38	19.29
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	54	27.41
ทุกวัน	105	53.30
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	38	19.29
สาธารณะ	159	80.71
อาชีพ		
พนักงานประจำ	10	5.08
รับจ้าง	105	53.30
อิสระ	82	41.62
เพศ		
ชาย	116	58.88
หญิง	81	41.12
ศาสนา		
พุทธ	50	25.38
อิสลาม	147	74.62
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	22	11.17
25-45 ปี	139	70.56
46 ปีขึ้นไป	36	18.27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปซื้อของอุปโภค-บริโภคในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน(คน)N=197	ร้อยละ
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	88	44.67
สมาชิก	109	55.33

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปซื้อสินค้าอุปโภค บริโภคของประชากรศึกษากับตัวแปรต่างๆ พบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับระยะทางของที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ และสถานะในครัวเรือนของประชากรศึกษา

ความถี่ในการเดินทางเพื่อการอุปโภค บริโภค มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระยะทางของที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน โดยเมื่อทำการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ด้วย Prarson's Product-Moment Correlation พบว่า ความถี่และระยะทางมีความสัมพันธ์เชิงลบ ($r = -.1757$, $P = .013$) ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์จะอยู่ในระดับต่ำ แต่พอจะตั้งข้อสังเกตได้ว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ห่างไกลออกไปจากศูนย์กลางชุมชนมากขึ้น ความถี่ในการเดินทางเข้าไปซื้อของอุปโภค บริโภคภายในชุมชนจะลดลง(ตาราง 4.4)ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวยังไม่เด่นชัดมากนัก ($R = -.1757$)

แต่เมื่อนำค่าเฉลี่ยของความถี่ของการเดินทางและระยะทางมาสร้างเป็นแผนภูมิ (แผนภูมิที่ 4.1)ทำให้สามารถสังเกตเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวได้เด่นชัดขึ้น กล่าวคือภายในรัศมี 4 กิโลเมตรจากศูนย์กลางชุมชนความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างความถี่เฉลี่ยและระยะทางยังมีไม่มากนัก แต่จากกิโลเมตรที่ 4 ถึงกิโลเมตรที่ 5 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความถี่เฉลี่ย และระยะทางเป็นความสัมพันธ์เชิงลบอย่างเด่นชัดเป็นที่น่าสังเกตว่าภายในระยะทาง 4 กิโลเมตรระยะทางกับความถี่มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ซึ่งระยะ 4 กิโลเมตร มีความสอดคล้องกับทฤษฎีย่านศูนย์กลางของ Christaller กล่าวคือระยะทางไม่ต่างกันใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

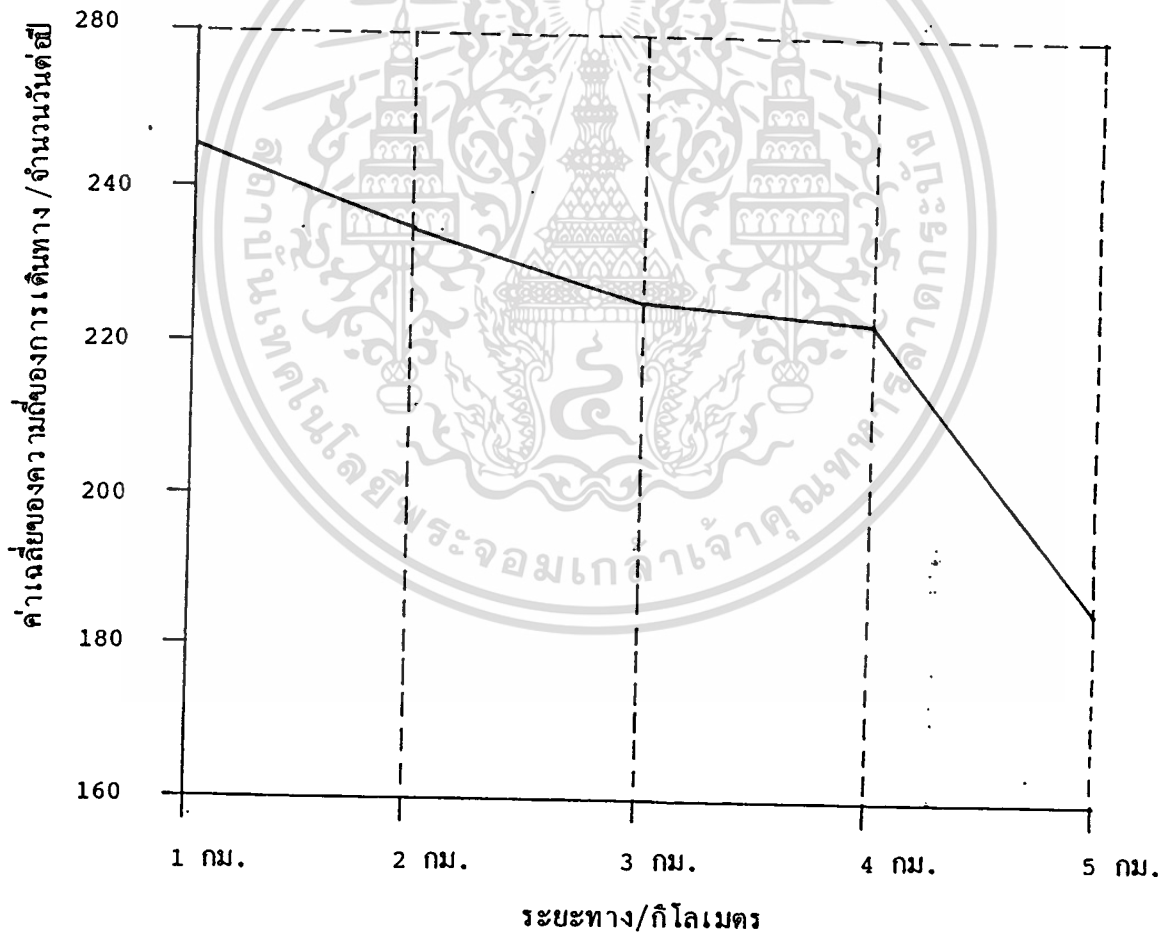
พื้นฐาน (Basic Distance) ของหน่วยศูนย์กลางที่เล็กที่สุดตามทฤษฎีย่านศูนย์กลางมีระยะเท่ากับ 4 กิโลเมตรเช่นเดียวกัน (King 1985 : 37) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากรณีชุมชนหนองจอก สำหรับการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของประชากร มีความถี่ไม่แตกต่างกันภายในรัศมี 4 กิโลเมตรจากศูนย์กลางชุมชนส่วนในระยะที่เกินกว่า 4 กิโลเมตร จากศูนย์กลางชุมชนจะมีความถี่ในการเดินทางจะลดลงตามระยะทางที่ไกลขึ้นอย่างเด่นชัด

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคกับอาชีพของประชากร ด้วยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-square พบว่า ความถี่และอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($C = .34$, $P = .000$) กล่าวคือความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับอาชีพของประชากร ลักษณะการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคของพนักงานประจำมีความแตกต่างกับกลุ่มอาชีพรับจ้าง และกลุ่มอาชีพอิสระอย่างเด่นชัด โดยกลุ่มอาชีพพนักงานประจำจะเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภค สัปดาห์ละ 2-6 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.00) ในขณะที่กลุ่มอาชีพอิสระเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคทุกวันเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.74) ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้างมีความถี่ในการเดินทางค่อนข้างกระจายในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันไม่มีความเด่นชัด (ตาราง 4.5)

เมื่อทำการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square ความถี่ในการเดินทางกับเพศของประชากรพบว่า มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 ($C=.28$) กล่าวคือเพศชายและหญิงมีความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภค แตกต่างกับประชากรเพศหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.37) เดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคทุกวัน ในขณะที่ประชากรเพศชายมีความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคค่อนข้างกระจายในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตาราง 4.6)

แผนภูมิที่ 4.1

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่การเดินทางซื้อของอุปโภคบริโภค
กับระยะทางของที่อยู่อาศัย

ตาราง 4.4

ค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation
ระหว่างระยะทาง และความถี่ในการเดินทางแต่ละกิจกรรม

ความถี่ในการเดินทางของกิจกรรม	ระยะทาง
อุปโภค บริโภค	$r = - .1757$ (200) $P = .013$
รายได้	$r = .0019$ (200) $P = .978$
การกุศล	$r = .0428$ (200) $P = .552$
เยี่ยมญาติมิตร	$r = - .0346$ (200) $P = .627$
ศาสนา	$r = .0946$ (200) $P = .183$
ราชการ	$r = - .0434$ (200) $P = .542$
ส่วนสาธารณะ	$r = .1174$ (200) $P = .098$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation
ระหว่างระยะเวลา และความถี่ในการเดินทางแต่ละกิจกรรม

ความถี่ในการเดินทางของกิจกรรม	ระยะเวลา
กีฬา	r = - .0404 (200) p = . 570

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 4.5

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางชื่อของอุปโภค บริโภค กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง		25(23.80)	13(15.85)	38(19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	7(70.00)	36(34.28)	11(13.41)	54(27.41)
ทุก	3(30.00)	44(41.92)	58(70.74)	105(53.30)
รวม	10(100.00)	105(100.00)	82(100.00)	197(100.00)

Chi-Square = 26.082 DF = 4 C = .34 p = .000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.6

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค-บริโภคกับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	30 (25.86)	8 (9.88)	38 (19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	38 (32.75)	16 (19.75)	54 (27.41)
ทุกวัน	48 (41.39)	57 (70.37)	105 (53.30)
รวม	116 (100.00)	81(100.00)	197 (100.00)

Chi-Square = 16.785   DF = 2   C = .280   P = .001

ส่วนความถี่ในการเดินทางกับอายุของประชากรพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .042 (C = .218) กล่าวคือประชากรที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความถี่ในการเดินทางแตกต่างกันเช่นกัน ประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ที่เดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีสัดส่วนน้อยอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 9.09) ในทางกลับกันประชากรที่มีอายุ 25 ถึง 45 ปี ส่วนใหญ่มีการเดินทางทุกวันแต่ไม่เด่นชัด (ร้อยละ 58.28) ในขณะที่ประชากรที่มีอายุเกินกว่า 45 ปีมีความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภคค่อนข้างกระจายไม่เด่นชัดนัก (ตาราง 4.7)

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภค บริโภค กับสถานะในครัวเรือนของประชากร โดยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square พบว่า ความถี่ขึ้นต่อสถานะในครัวเรือน กล่าวคือหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนมีความถี่ในการเดินทางแตกต่างกันหัวหน้าครัวเรือนมีความถี่ในการเดินทางค่อนข้างกระจายไม่เด่นชัด ในขณะที่สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่เดินทางทุกวัน (ร้อยละ 66.06) ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากหน้าที่การซื้อสิ่งอุปโภค บริโภคในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่มักจะเป็นของแม่บ้านซึ่งเป็นสมาชิกในครัวเรือน (ตาราง 4.8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.7

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24 ปี	25-45 ปี	< 46 ปี	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2(9.09)	27(19.42)	9(25.00)	38(19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	11(50.00)	31(22.30)	12(33.33)	54(27.41)
ทุกวัน	9(40.19)	81(58.28)	15(41.64)	105(53.30)
รวม	22(100.00)	139(100.00)	36(100.00)	197(100.00)

Chi-Square = 9.868 F = 4 C = .218 P = .042

ตาราง 4.8

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค-บริโภคกับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	25(28.41)	13(11.92)	38(19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	30(34.09)	24(22.02)	54(27.41)
ทุกวัน	33(37.50)	72(66.06)	105(53.30)
รวม	88(100.00)	109(100.00)	197(100.00)

Chi-Square = 16.895 DF = 2 C = .28 P = .0002

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนพาหนะในการเดินทาง และศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเดินทางซื้ออุปโภค บริโภค (ตาราง 1-2 ภาคผนวก ก.)

1.2 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านรายได้

จากการศึกษาการเดินทางเข้าไปในชุมชนหนองจอกเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้ พบว่า มีประชากรที่เดินทางเข้าไปในชุมชนเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้เป็นจำนวนร้อยละ 59.50 ของประชากรศึกษา โดยมีลักษณะของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้แตกต่างกันไป คือ ประชากรที่นำผลผลิตไปจำหน่ายในชุมชน และซื้อสินค้าจากชุมชนไปจำหน่ายมีจำนวนร้อยละ 7.00 ส่วนประชากรที่ทำงานประจำอยู่ในชุมชนมีถึง ร้อยละ 49.00 สำหรับประชากรที่ใช้ชุมชนเป็นจุดต่อไปการเดินทางไปทำงานที่อื่นมีเพียง ร้อยละ 3.50 เท่านั้น (ตาราง 4.9)

ตาราง 4.9

ลักษณะของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
นำผลผลิตไปจำหน่ายในชุมชน และซื้อสินค้าจากชุมชนไปจำหน่าย	14	7.00
ทำงานประจำอยู่ในชุมชน	98	49.00
ใช้ชุมชนเป็นจุดต่อในการเดินทาง	7	3.50
ไม่มีความเกี่ยวข้อง	81	40.50
รวม	200	100

ประชากรส่วนใหญ่เดินทางไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้ในชุมชนสัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง (ร้อยละ 70.59) โดยใช้พาหนะรับจ้างในการเดินทางเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.43) ลักษณะประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 76.47) และเป็นประชากรเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชายมากกว่าประชากรหญิงอย่างเด่นชัด (ร้อยละ 78.99 และ 21.01) นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.79) และเป็นหัวหน้าครัวเรือนมากกว่าสมาชิกในครัวเรือน (ร้อยละ 63.87 และ 36.13) ดังรายละเอียดใน (ตาราง 4.10)

ตาราง 4.10

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้ในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน (คน)N=119	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	12	10.08
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	84	70.59
ทุกวัน	21	17.63
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	34	28.57
รับจ้าง	83	71.43
อาชีพ		
พนักงานประจำ	5	4.20
รับจ้าง	91	76.47
อิสระ	23	19.33
เพศ		
ชาย	94	78.99
หญิง	25	21.01
ศาสนา		
พุทธ	30	25.21
อิสลาม	89	74.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้ในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน (คน)N=119	ร้อยละ
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	14	11.76
25-45 ปี	84	70.59
46 ปี ขึ้นไป	21	17.65
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	76	63.87
สมาชิก	43	36.13

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับรายได้ กับตัวแปรต่าง พบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เพศ และสถานะในครัวเรือนของประชากร

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางที่เกี่ยวข้องกับรายได้ กับระยะห่างของที่อยู่อาศัยโดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่า ความถี่ในการเดินทาง และระยะห่างของที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($R = .0019$, $P = .978$) กล่าวคือภายในรัศมี 5 กิโลเมตร ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน ไม่มีผลต่อความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับรายได้ของประชากร (ตาราง 4.4)

ส่วนความถี่ในการเดินทางเกี่ยวกับรายได้กับยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางเมื่อทำการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square แล้วพบว่าความถี่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยานพาหนะที่ระดับนัยสำคัญ .01 และมีขนาดความสัมพันธ์ $C = .21$ กล่าวคือ ประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้ยานพาหนะส่วนตัวมากกว่าพาหนะรับจ้าง (ร้อยละ

58.33 ต่อ 41.67) ส่วนประชากรที่เดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้งส่วนใหญ่เดินทางด้วยพาหนะรับจ้าง (ร้อยละ 78.57) อย่างเด่นชัด ในขณะที่ประชากรที่เดินทางทุกวันเดินทางด้วยพาหนะรับจ้างมากกว่าพาหนะส่วนตัวเช่นเดียวกับแต่ไม่เด่นชัดมากนัก (ตาราง 4.12)

ส่วนความถี่ในการเดินทางกับเพศของประชากร พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .0001 ($C = .365$) กล่าวคือประชากรเพศชายและหญิงมีความถี่ในการเดินทางไปหารายได้แตกต่างกัน ประชากรชายเดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้งเป็นส่วนใหญ่อย่างเด่นชัด (ร้อยละ 77.65) ในขณะที่ประชากรหญิงเดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง กับเดินทางทุกวัน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 44 และร้อยละ 48 ตามลำดับ (ตาราง 4.13)

ตาราง 4.12

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทาง หารายได้กับพาหนะในการเดินทาง

ความถี่ในการเดินทาง	การเลือกใช้พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้าง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	7(20.58)	5(6.02)	12(10.25)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	18(52.94)	66(79.51)	84(71.79)
ทุกวัน	9(26.48)	12(14.47)	21(17.96)
รวม	34(100.00)	83(100.00)	17(100.00)

$$\text{Chi-Square} = 9.300 \quad \text{DF} = 2 \quad C = .21 \quad P = .001$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.13

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปหารายได้กับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	เพศ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	11 (11.70)	2 (8.00)	13 (10.92)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	73 (77.65)	11 (44.00)	84 (70.59)
ทุกวัน	10 (10.65)	12 (48.00)	22 (18.49)
รวม	94 (100.00)	25 (100.00)	119 (100.00)

Chi-Square = 18.328   DF = 2   C = .365   P = .0001

ส่วนความถี่ในการเดินทางกับสถานะในครัวเรือนของประชากรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .02 (C = .19) กล่าวคือประชากรที่มีสถานะในครัวเรือนแตกต่างกันมีความถี่ในการเดินทางไปหารายได้แตกต่างกันผู้ที่ เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้งอย่างเด่นชัด (ร้อยละ 73.68) ส่วนสมาชิกในครัวเรือนเดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง และเดินทางทุกวันตามลำดับ (ร้อยละ 65.11 และ 30.24) ส่วนสมาชิกในครัวเรือนที่เดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีจำนวนน้อยมากเพียงร้อยละ 4.65 เท่านั้น (ตาราง 4.14)

ตาราง 4.14

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปหารายได้กับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	11 (14.47)	2 (4.65)	13 (10.92)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	56 (73.68)	28 (65.11)	84 (70.58)
ทุกวัน	9 (11.85)	13 (30.24)	22 (18.50)
รวม	76 (100.00)	43 (100.00)	119 (100.00)

Chi-Square = 7.735   DF = 2   C = .19   P = .02

ส่วนอาชีพ อายุ และศาสนาของประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเดินทางไปหารายได้ในชุมชน (ตาราง 3-5 ภาคผนวก ก.)

เมื่อทำการจำแนกกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีที่มาของรายได้มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน กับกลุ่มที่รายได้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน แล้วทำการทดสอบความสัมพันธ์กับอาชีพ โดยทางทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .000$) และมีขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง ($C = .50$) กล่าวคือ กลุ่มพนักงานประจำมีที่มาของรายได้เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้องกันกับชุมชนเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้างมีที่มาของรายได้เกี่ยวข้องกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.85) อย่างเด่นชัด ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มอาชีพอิสระที่มีที่มาของรายได้ไม่เกี่ยวข้องกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.29) อย่างเด่นชัด (ตาราง 4.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.11

ความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของรายได้กับอาชีพประชากร

ที่มาของรายได้	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน	5 (45.45)	91 (85.85)	23 (27.71)	119 (59.50)
ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน	6 (54.55)	15 (14.15)	60 (72.29)	81 (40.50)
รวม	11 (100.00)	106 (100.00)	83 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 66.247   DF = 2   C = .50   P = .000

1.3 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านสังคม

การศึกษาการใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านสังคมได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

เป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

1.3.1 การเดินทางไปงานการกุศล

1.3.2 การเดินทางไปเยี่ยมญาติ มิตร

1.3.1 การเดินทางไปงานการกุศล

จากการศึกษาการเดินทางไปงานการกุศลของประชากร ที่อยู่อาศัยรอบศูนย์กลางชุมชน พบว่า มีประชากรเดินทางไปทำกิจกรรมการกุศลภายในชุมชนเพียงร้อยละ 30.50 ของประชากรศึกษาเท่านั้นซึ่งกลุ่มประชากรดังกล่าวส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและอิสระ (ร้อยละ 45.90 และ 42.62 ตามลำดับ) เป็นประชากรชายมากกว่าประชากรหญิง (ร้อยละ 59 และ 41) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 69) และมีสถานะในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครัวเรือน และสมาชิกในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ตาราง 4.15)

ความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมการกุศลในชุมชนของประชากรส่วนใหญ่ มีการเดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้งอย่างเด่นชัด (ร้อยละ 93.44) เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปงานการกุศลกับระยะทางของที่อยู่อาศัย โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่า ความถี่ในการเดินทางและระยะทางของที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .004, P = .995$) นั่นคือ ระยะทางของที่อยู่อาศัยของประชากรกับศูนย์กลางชุมชนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมการกุศลภายในชุมชน (ตาราง 4.4)

ตาราง 4.15

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปงานการกุศลในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน (คน) N = 61	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	57	93.44
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	3	4.92
ทุกวัน	1	1.64
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	29	47.54
รับจ้างสาธารณะ	32	52.46
อาชีพ		
พนักงานประจำ	7	11.48
รับจ้าง	28	45.90
อิสระ	26	42.62

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปงานการกุศลในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน (คน) N = 61	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	36	59.02
หญิง	25	40.98
ศาสนา		
พุทธ	19	31.15
อิสลาม	42	68.85
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	9	14.75
25.45	35	57.38
46 ปี ขึ้นไป	17	27.87
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	28	45.90
สมาชิก	33	54.10

เนื่องจากความถี่ในการเดินทางไปงานการกุศลของประชากรกลุ่มที่มีการเดินทาง สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง และกลุ่มที่เดินทางไปทุกวันมีจำนวนน้อยมาก คือจำนวน 3 และ 1 คน ตามลำดับ ทำให้ไม่สามารถทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทาง กับพาหนะและลักษณะประชากรด้วย Chi-Square ได้

เมื่อแยกกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการเดินทางไปงานการกุศลกับกลุ่มที่ไม่มีการเดินทาง แล้ววิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทาง และ

ไม่มีการเดินทางกับอาชีพของประชากร โดยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square พบว่าการเดินทาง ไปงานการกุศลมีความสัมพันธ์กับอาชีพที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .037 ($C = 0.178$) กล่าวคือ การเดินทางไปทำกิจกรรมการกุศลของกลุ่มอาชีพพนักงานประจำ มีความแตกต่างกับกลุ่มอาชีพอื่นอย่างเด่นชัด พนักงานประจำส่วนใหญ่จะมีการเดินทางไปทำกิจกรรมการกุศล (ร้อยละ 63.64) ในขณะที่กลุ่มอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่ จะไม่เดินทางไปทำกิจกรรมการกุศล (ร้อยละ 73.58 และ 68.67 ตามลำดับ) ดังรายละเอียดใน (ตาราง 4.16)

ตาราง 4.16

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทาง ไปงานการกุศลกับอาชีพของประชากร

การเดินทาง ไปงานการกุศล	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่มีการเดินทาง	4 (36.36)	78 (73.58)	57 (68.67)	139 (69.50)
มีการเดินทาง	7 (63.64)	28 (26.42)	26 (31.33)	61 (30.50)
รวม	11 (100.00)	106 (100.00)	83 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 6.559

DF = 2

C = .178

P = .037

อายุของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทาง ไปงานการกุศลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .03, c = .183$) กล่าวคือประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีการเดินทาง ไปงานการกุศล (ร้อยละ 60.87) ในทำนองเดียวกันกลุ่มประชากรที่มีอายุ 25-45 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีการเดินทาง เช่นเดียวกัน แต่มีความเด่นชัดมากกว่า (ร้อยละ 75.00) ส่วนกลุ่มอายุเกินกว่า 45 ปี มีการเดินทาง และไม่มีการเดินทางในสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ตาราง 4.16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.17

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปงานการกุศล และอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24 ปี	25-45 ปี	< 46 ปี	
ไม่มีการเดินทาง	14(60.87)	105(75.00)	20(54.05)	139(69.50)
มีการเดินทาง	9(39.13)	35(25.00)	17(45.95)	61(30.50)
รวม	23(100.00)	140(100.00)	37(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 6.97   DF = 2   C = .183   P = .03

ส่วนเพศ ศาสนาและสถานะในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปงานการกุศลในชุมชนของประชากร

1.3.2. การเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร

จากการศึกษาการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรของประชากรพบว่า ประชากรร้อยละ 82 มีการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรในชุมชน โดยส่วนใหญ่ใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทาง (ร้อยละ 70.12) กว่าครึ่งหนึ่ง ของประชากรศึกษามีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 53.66) รองลงมาได้แก่อาชีพอิสระ (ร้อยละ 40.85) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 78.05) และมีอายุระหว่าง 25-45 ปี (ร้อยละ 71.95) มีสถานะในครัวเรือนเป็นสมาชิก และหัวหน้าครัวเรือนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตาราง 4.18)

ความถี่ในการเดินทางของประชากรครึ่งหนึ่งมีการเดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนประชากรที่เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรทุกวันมีจำนวนร้อยละ 39.02 ในขณะที่กลุ่มที่เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรสัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 10.98 เท่านั้น (ตาราง 4.18)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทาง กับระยะทางของที่อยู่อาศัย โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่าความถี่ในการเดินทางและระยะทางไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .0346, P = .627$) กล่าวคือระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความแตกต่างของความถี่ในการเดินทาง ไปเยี่ยมญาติมิตร ในชุมชน (ตาราง 4.4)

และเมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทาง ไปเยี่ยมญาติมิตรกับ พาหนะในการเดินทาง และอาชีพของประชากร โดยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square พบว่า การกระจายตัวของความถี่บางช่วงมีค่าน้อยเกินไป ทำให้มีค่าความถี่ที่ต่ำกว่า 5 ในแต่ละช่อง เกินกว่าที่กำหนดไว้ไม่สามารถนำผลการวิเคราะห์มาอธิบายได้ (ตาราง 6 และ 7 ภาคผนวก ก.) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางกับ เพศ ศาสนา อายุ และสถานะในครัวเรือนพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตาราง 8-11 ภาคผนวก

ตาราง 4.18

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน) N=164	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	82	50.00
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	18	10.98
ทุกวัน	64	39.02
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	115	70.12
รับจ้างสาธารณะ	49	29.88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้วางไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.18 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปเยี่ยมญาติมิตรในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน) N=164	ร้อยละ
อาชีพ		
พนักงานประจำ	9	5.49
รับจ้าง	88	53.66
อิสระ	67	40.85
เพศ		
ชาย	96	58.54
หญิง	68	41.46
ศาสนา		
พุทธ	36	21.95
อิสลาม	128	78.05
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	19	11.59
25-45 ปี	118	71.95
46 ปี ขึ้นไป	27	16.46
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	78	47.56
สมาชิก	86	52.44

เมื่อแบ่งกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร และกลุ่มที่ไม่มีการเดินทางแล้วหาความสัมพันธ์กับลักษณะประชากรพบว่า การเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร มีความสัมพันธ์กับศาสนา กล่าวคือประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัดส่วนในการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร สูงกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ คือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีการเยี่ยมญาติมิตร ร้อยละ 86.49 ในขณะที่ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร ร้อยละ 69.23 เท่านั้น (ตาราง 4.19)

ตาราง 4.19

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับศาสนา

การเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร	ศาสนา คน(ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่มีการเดินทาง	16(30.77)	20(13.51)	36(18.00)
มีการเดินทาง	36(69.23)	128(86.49)	164(82.00)
รวม	52(100.00)	148(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 7.762   DF = 1   C = .193   P = .0053

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับอาชีพ เพศ อายุ และสถานะในครัวเรือน เมื่อทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square แล้วพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.4 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านกิจกรรมศาสนา

จากการศึกษาการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาของประชากรพบว่าประชากรร้อยละ 88 มีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา โดยมีความถี่ในการเดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.16) พาหนะที่ใช้ในการเดินทางเป็นพาหนะส่วนตัว และรับจ้าง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และ

อาชีพอิสระ (ร้อยละ 53.41 และ 40.91 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง และนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.14) ส่วนทางด้านอายุพบว่า ประชากรที่มีอายุ 25-45 ปีมีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนามากที่สุด (ร้อยละ 71.02) สำหรับสถานะในครัวเรือนพบว่าผู้ที่ เป็นหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกมีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตาราง 4.20)

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนากับระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน โดยการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่าความถี่ในการเดินทาง และระยะทางของที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .0946, P = .183$) กล่าวคือ ระยะทางที่แตกต่างกันไประหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน ไม่มีผลต่อความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาภายในชุมชน (ตาราง 4.4)

เนื่องจากความถี่ในการเดินทางส่วนใหญ่ ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนกลุ่มประชากรที่มีการเดินทางสัปดาห์ละ 2-6 ครั้งและทุกวันมีรวมกันเพียงร้อยละ 2.84 เท่านั้น ลักษณะการกระจายของความถี่เช่นนี้ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางกับตัวแปรต่างๆ โดยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square ได้ (ตาราง 12-17 ภาคผนวก ก.)

ตาราง 4.20

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน) N = 176	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	171	97.16
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1	0.57
ทุกวัน	4	2.27

ตาราง 4.20 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน) N = 176	ร้อยละ
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	89	50.57
รับจ้างสาธารณะ	87	49.43
อาชีพ		
พนักงานประจำ	10	5.68
รับจ้าง	94	53.41
อิสระ	72	40.91
เพศ		
ชาย	110	62.50
หญิง	66	37.50
ศาสนา		
พุทธ	42	23.86
อิสลาม	134	76.14
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	16	9.09
25-45 ปี	125	71.02
46 ปี ขึ้นไป	35	19.89
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	86	48.06
สมาชิก	90	51.94

เมื่อแยกกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่ไม่มีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับกลุ่มที่มีการเดินทางแล้วทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับลักษณะประชากร พบว่าการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับเพศของประชากรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .006$, $c = .189$) กล่าวคือทั้งประชากรชาย และประชากรหญิงต่างก็มีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาอย่างเด่นชัด แต่ประชากรชายมีสัดส่วนของผู้ที่มีการเดินทางมากกว่าประชากรหญิง คือร้อยละ 93.22 และ 80.49 ตามลำดับ (ตาราง 4.21)

ตาราง 4.21

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนากับเพศของประชากร

การเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา	เพศ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่มีการเดินทาง	8 (6.78)	16 (19.51)	24 (12.00)
มีการเดินทาง	110 (93.22)	66 (80.49)	176 (88.00)
รวม	118 (100.00)	82 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 7.427   DF = 1   C = .189   P = .006

อายุของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .01$, $c = .209$) กล่าวคือ ถึงแม้ทุกๆ กลุ่มอายุส่วนใหญ่จะมีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรกลุ่มที่มีการเดินทาง พบว่าประชากรกลุ่มที่มีอายุสูงขึ้นจะมีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาสูงขึ้น กล่าวคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปีมีการเดินทางร้อยละ 69.57 กลุ่มอายุ 25-45 ปีมีจำนวนร้อยละ 89.29 และกลุ่มอายุเกินกว่า 45 มีจำนวนร้อยละ 94.59 ในทางกลับกันกลุ่มประชากรที่ไม่มีการทางจะมี

สัดส่วนสูงขึ้นเมื่ออายุลดลง (ร้อยละ 5.71, 10.71 และ 30.43 ตามลำดับ) ดังตาราง 4.21
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.22

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ คน(ร้อยละ)			รวม
	> 24 ปี	25-45 ปี	< 46 ปี	
ไม่มีการเดินทาง	7(30.43)	15(10.71)	2(5.71)	24(12.00)
มีการเดินทาง	16(69.57)	125(89.29)	35(94.59)	176(88.00)
รวม	23(100.00)	140(100.00)	37(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 9.144 DF = 2 C = .209 P = .01

สถานะในครัวเรือนของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .0006$, $c = .234$) กล่าวคือ ทั้งหัวหน้าครัวเรือน และสมาชิกในครัวเรือนต่างก็มีการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนของผู้ที่มีการเดินระหว่างหัวหน้าครัวเรือน และสมาชิก พบว่าสัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือนมีการเดินทางสูงกว่าสมาชิกในครัวเรือนแต่ไม่เด่นชัดมากนัก (ร้อยละ 96.67 และ 80.91 ตามลำดับ) ทั้งรายละเอียดใน (ตาราง 4.23)

ตาราง 4.23

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับสถานะในครัวเรือน

การเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา	สถานะในครัวเรือน คน(ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่มีการเดินทาง	3 (3.33)	21(19.09)	24 (12.00)
มีการเดินทาง	87 (96.67)	89 (80.91)	176 (88.00)
รวม	90 (100.00)	110 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 11.639   DF = 1   C = .234   P = .006

ส่วนอาชีพ และศาสนาของประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนาในชุมชน

1.5 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านการติดต่อหน่วยงานราชการ

จากการศึกษาการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการซึ่งให้บริการพื้นฐานในชุมชนของประชากรศึกษาพบว่า ประชากรร้อยละ 79 มีการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการในชุมชน โดยที่ประชากรส่วนใหญ่มีการเดินทางไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 98.73) และใช้พาหนะรับจ้างในการเดินทางเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.25) ส่วนอาชีพของประชากรมีอาชีพรับจ้างเกินกว่าครึ่งหนึ่ง รองลงมาเป็นอาชีพอิสระ (ร้อยละ 52.53 และ 42.41 ตามลำดับ) สัดส่วนของประชากรชายมากกว่าประชากรหญิงเล็กน้อย และส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 75.32) โดยมีอายุ 25-45 ปีเป็นส่วนใหญ่ (ตาราง 4.23)

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ ในการเดินทางไปติดต่อ

ราชการกับระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Pearson's Product-Moment Correlation พบว่าความถี่ในการเดินทาง และระยะทางของที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = -.0434$, $P = .542$) กล่าวคือ ระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความถี่ในการเดินทาง ไปติดต่อราชการในชุมชน (ตาราง 4.4)

จากการที่ความถี่ในการเดินทางส่วนใหญ่ไม่เกินสัปดาห์ 1 ครั้งกลุ่มที่เดินทางสัปดาห์ 3-6 ครั้ง มีเพียงร้อยละ 1.27 หรือจำนวน 2 คน เท่านั้น ลักษณะดังกล่าวทำให้ไม่สามารถทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางกับพาหนะและลักษณะประชากร โดยวิธีการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square ได้ (ตาราง 18-23 ภาคผนวก ก.)

เมื่อแยกกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการเดินทาง และไม่มีการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการ แล้วทำการหาความสัมพันธ์กับลักษณะประชากร พบว่า การเดินทางมีความสัมพันธ์กับสถานะในครัวเรือน ($P = .001$, $C = .214$) กล่าวคือ ทั้งหัวหน้าครัวเรือน และสมาชิกต่างก็มีการเดินทางเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มที่มีการเดินทางพบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีสัดส่วนของผู้ที่เดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการมากกว่าสมาชิกในครัวเรือน (ร้อยละ 88.89 และ 70.91 ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตาราง 4.24

ตาราง 4.24

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปติดต่อราชการในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน(คน)N = 158	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	156	98.73
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2	1.27
ทุกวัน	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.24 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทาง และลักษณะประชากรที่เดินทางไปติดต่อราชการในชุมชน

ลักษณะประชากรและการเดินทาง	จำนวน(คน)N = 158	ร้อยละ
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	47	29.75
รับจ้าง	111	70.25
อาชีพ		
พนักงานประจำ	8	5.06
รับจ้าง	83	52.53
อิสระ	67	42.41
เพศ		
ชาย	93	58.86
หญิง	65	41.14
ศาสนา		
พุทธ	39	24.68
อิสลาม	119	75.32
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	14	8.86
25-45 ปี	114	72.15
46 ปี ขึ้นไป	30	18.99
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	80	50.63
สมาชิก	78	49.37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.25

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการ กับสถานะในครัวเรือน

การเดินทางไปติดต่อราชการ	สถานะในครัวเรือน คน(ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่มีการเดินทาง	10 (11.11)	32 (29.09)	42 (21.00)
มีการเดินทาง	80 (88.89)	78 (70.91)	158 (79.00)
รวม	90 (100.00)	110 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 9.645   DF = 1   C = .214   P = .001

ส่วนอาชีพ เพศ ศาสนา และอายุของประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการในชุมชน

1.6 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านสันตนาการ

ในการศึกษาการใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านสันตนาการได้แบ่งการศึกษากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพักผ่อนหย่อนใจ 2 ประเภทคือ

1.6.1 การเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะหนองจอก

1.6.2 การเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

1.6.1 การเดินทางไปพักผ่อนในส่วนสาธารณะหนองจอก

จากการศึกษาการเดินทางไปพักผ่อนในส่วนสาธารณะของประชากรพบว่า มีประชากรจำนวน ร้อยละ 48.5 เดินทางเข้าไปใช้บริการสวนสาธารณะ โดยที่มีความถี่ในการใช้บริการไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.90) และใช้พาหนะรับจ้างในการเดินทางเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.13) ประชากรที่เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีอาชีพรับจ้างรองลงมาได้แก่อาชีพอิสระ (ร้อยละ 57.73 และร้อยละ 31.96) สัดส่วนประชากรชายมากกว่าประชากรหญิงและส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 76.29) ส่วนอายุของประชากรส่วนใหญ่ที่ใช้บริการสวนสาธารณะมีอายุ 25-45 ปี (ตาราง 4.26)

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางกับระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับศูนย์กลางชุมชน โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่า ความถี่ในการเดินทางไม่มีความสัมพันธ์กับระยะทางของที่อยู่อาศัย ($r = -.1174$, $P = .098$) กล่าวคือ ระยะทางของที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความถี่ในการเดินทางไปพักผ่อนในส่วนสาธารณะ ภายในรัศมี 5 กิโลเมตร จากศูนย์กลางชุมชน (ตาราง 4.3)

ตาราง 4.26

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปพักผ่อนในส่วนสาธารณะ

ลักษณะประชากร และ การเดินทาง	จำนวน (คน) N=97	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	94	96.90
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	3	3.10
ทุกวัน	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.26 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปฝึกก่อนในสวนสาธารณะ

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน) N=97	ร้อยละ
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	28	28.87
รับจ้าง	69	71.13
อาชีพ		
พนักงานประจำ	10	10.31
รับจ้าง	56	57.73
อิสระ	31	31.96
เพศ		
ชาย	65	67.01
หญิง	32	32.99
ศาสนา		
พุทธ	23	23.71
อิสลาม	74	76.29
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	17	17.53
25-45 ปี	65	67.01
46 ปี ขึ้นไป	15	15.46
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	51	52.58
สมาชิก	46	47.42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.27

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะกับอาชีพของประชากร

การเดินทางไปใช้บริการ สวนสาธารณะ	อาชีพ คน(ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่มีการเดินทาง	1(9.09)	50(47.17)	52(62.65)	103(51.50)
มีการเดินทาง	10(90.91)	56(52.83)	31(37.35)	97(48.50)
รวม	11(100.00)	106(100.00)	83(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 12.848   DF = 2   C = .284   P = .001

เพศของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ ประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .025$, $c = .156$) กล่าวคือประชากรชายส่วนใหญ่มีการเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ ซึ่งตรงกันข้ามกับประชากรหญิงที่ส่วนใหญ่ไม่มีการเดินทาง (ร้อยละ 60.98) ดังรายละเอียดในตาราง 4.28

อายุของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ ของประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .028$, $c = .185$) กล่าวคือประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ส่วนใหญ่มีการเดินทางไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ (ร้อยละ 73.91) ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี ขึ้นไปส่วนใหญ่ไม่มีการเดินทาง (ร้อยละ 59.46) ส่วนกลุ่มอายุ 25-45 ปี มีสัดส่วนผู้ที่มีการเดินทาง และ ไม่มีการเดินทางใกล้เคียงกัน และเป็นที่น่าสนใจเกตุว่า เมื่ออายุน้อยลงสัดส่วนของผู้ที่เดินทางมาใช้บริการสวน-สาธารณะจะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 40.54, 46.43 และ 73.91 ตามลำดับ) ดังรายละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ในตาราง 4.29

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.28

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทาง ไปพักผ่อน ในส่วนสาธารณะกับเพศของประชากร

การเดินทางไปพักผ่อน ในสวนสาธารณะ	เพศ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่มีการเดินทาง	53 (44.91)	50 (60.98)	103 (51.50)
มีการเดินทาง	65 (55.09)	32 (39.02)	97 (48.50)
รวม	118 (100.00)	82 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 4.996   DF = 1   C = .156   P = .025

ตาราง 4.29

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทาง ไปสวนสาธารณะ กับอายุ

การเดินทางไปสวนสาธารณะ	อายุ คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24 ปี	25-45 ปี	< 46 ปี	
ไม่มีการเดินทาง	6 (26.09)	75 (53.57)	22 (59.46)	103 (51.50)
มีการเดินทาง	17 (73.91)	65 (46.43)	15 (40.54)	97 (48.50)
รวม	23 (100.00)	140 (100.00)	37 (100.00)	200 (100.00)

Chi-Square = 7.125   DF = 2   C = .185   P = .028

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานะในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเดินทาง ไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .0365$, $C = .1462$) กล่าวคือ หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ มีการเดินทาง ไปพักผ่อนในสวนสาธารณะ (ร้อยละ 56.56) ซึ่งตรงกันข้ามกับสมาชิกใน ครัวเรือนที่ส่วนใหญ่ไม่มีการเดินทาง (ร้อยละ 58.18) แต่ความแตกต่างดังกล่าวยังไม่มีความเด่นชัดมากนัก (ตาราง 4.30)

ตาราง 4.30

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทาง ไปพักผ่อนในสวนสาธารณะกับสถานะในครัวเรือน

การเดินทางไป สวนสาธารณะ	สถานะในครัวเรือน คน(ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่มีการเดินทาง	39(43.33)	64(58.18)	103(51.50)
มีการเดินทาง	51(56.67)	46(41.82)	97(48.50)
รวม	90(100.00)	110(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 4.369   DF = 1   C = .14622   P = .0365

ส่วนการนับถือศาสนาของประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการเดินทาง ไปพักผ่อน ในสวนสาธารณะในชุมชน

1.6.2 การเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

จากการศึกษาการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชนของประชากร พบว่าประชากร ที่มีการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชนมีจำนวนร้อยละ 10 ของประชากรศึกษาเท่านั้น ซึ่งกลุ่ม ประชากรดังกล่าวเดินทางไปไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) และ

ใช้พาหนะรับจ้างในการเดินทางเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) ประชากรเพศชาย มีการเดิน

ทางมากกว่าประชากรเพศหญิงอย่างเด่นชัด (ร้อยละ 90 และ 10) และนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการเดินทางเพื่อเล่นกีฬาสูงกว่ากิจกรรมประเภทอื่นๆ (ร้อยละ 40) และเมื่อพิจารณาสถานะในครัวเรือนของประชากรที่เล่นกีฬาพบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการเล่นกีฬามากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอย่างเด่นชัด คือร้อยละ 75 ต่อ 25 (ตาราง 4.28)

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเล่นกีฬากับระยะทางของที่อยู่อาศัยโดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Product-Moment Correlation พบว่า ความถี่ในการเดินทางและระยะทางไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = -.0404$, $P = .570$) กล่าวคือ ระยะทางของที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความถี่ในการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน (ตาราง 4.4)

เนื่องจากการกระจายของความถี่ในการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชนส่วนใหญ่ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนที่เกินกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีเพียง ร้อยละ 10 หรือเพียง 2 คนเท่านั้น ลักษณะการกระจายของความถี่เช่นนี้ทำให้ไม่สามารถทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางกับตัวแปรอื่นๆ โดยการทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square ได้

และเมื่อทำการแยกกลุ่มประชากรศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มประชากรที่ไม่มีการเดินทางไปเล่นกีฬา และกลุ่มที่มีการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชนแล้วทำการทดสอบความสัมพันธ์กับอาชีพของประชากร โดยทดสอบความเป็นอิสระด้วย Chi-Square พบว่าการเดินทางและไม่เดินทางไปเล่นกีฬามีความสัมพันธ์กับอาชีพของประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 ($C = .284$) กลุ่มอาชีพพนักงานประจำมีสัดส่วนของผู้ที่เล่นกีฬามากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นคือ มีจำนวนร้อยละ 36.36 ในขณะที่กลุ่มอาชีพรับจ้างมีผู้เล่นกีฬาร้อยละ 14.15 และอาชีพอิสระมีจำนวนร้อยละ 1.21 เท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มอาชีพอิสระมีการเดินทางไปเล่นกีฬาน้อยมากอย่างเด่นชัดในขณะที่พนักงานประจำมีผู้เดินทางไปเล่นกีฬาสูงกว่าทุกๆ อาชีพ (ตาราง 4.31)

อายุของประชากรมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปเล่นกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .000$, $c = .291$) กล่าวคือ กลุ่มประชากรที่มีอายุสูงขึ้นจะมการเดินทางไปเล่นกีฬาน้อยลง กล่าวคือกลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการเดินทางร้อยละ 34.78 กลุ่มอายุเกินกว่า 45 ปี มีเพียงร้อยละ 2.70 เท่านั้น ในทางกลับกัน กลุ่มที่ไม่มีการเดินทางจะมี

สัดส่วนสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น (ร้อยละ 65.22, 92.14 และ 97.30 ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตาราง 4.33

ตาราง 4.31

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน)N = 20	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง		
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	18	90.00
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1	5.00
ทุกวัน	1	5.00
พาหนะในการเดินทาง		
ส่วนตัว	5	25.00
รับจ้าง	15	75.00
อาชีพ		
พนักงานประจำ	4	20.00
รับจ้าง	15	75.00
อิสระ	1	5.00
เพศ		
ชาย	18	90.00
หญิง	2	10.00
ศาสนา		
พุทธ	4	20.00
อิสลาม	16	80.00
อายุ		
24 ปี และต่ำกว่า	8	40.00
25-45 ปี	11	55.00

ตาราง 4.31 (ต่อ)

ลักษณะการเดินทางและลักษณะประชากรที่เดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

ลักษณะประชากร และการเดินทาง	จำนวน(คน)N = 20	ร้อยละ
46 ปี ขึ้นไป	1	5.00
สถานะในครัวเรือน		
หัวหน้า	5	25.00
สมาชิก	15	75.00

ตาราง 4.32

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเล่นกีฬา กับอาชีพของประชากร

การเดินทางไปเล่นกีฬา	อาชีพ คน(ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่มีการเดินทาง	7(63.64)	91(85.85)	82(98.79)	180(90.00)
มีการเดินทาง	7(36.36)	15(14.15)	1(1.21)	20(10.00)
รวม	11(100.00)	105(100.00)	83(100.00)	200(100.00)

Chi-Square = 17.658

DF = 2

C = .284 P = .00015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.33

ความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางไปเล่นกีฬากับอายุของประชากร

การเดินทางไปเล่นกีฬา	อายุ คน(ร้อยละ)			รวม
	> 24 ปี	25-45 ปี	< 46 ปี	
ไม่มีการเดินทาง	15(65.22)	129(92.14)	36(97.30)	180(90.00)
มีการเดินทาง	8(34.78)	11(7.86)	1(2.70)	20(10.00)
รวม	23(100.00)	140(100.00)	37(100.00)	200(100.00)

Chi-Square =18.599   DF = 2   C = .291   P = .000

ส่วนเพศ ศาสนา และสถานะในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

1.7 การใช้บริการศูนย์กลางชุมชนทางด้านสุขภาพอนามัย

จากการศึกษาการใช้บริการชุมชนทางด้านสุขภาพอนามัยของประชากรหนองจอก พบว่าประชากรส่วนใหญ่เลือกใช้สถานพยาบาลของรัฐมากกว่าเอกชนเมื่อยามเจ็บป่วย (ร้อยละ 85.50 และ 14.50) เมื่อพิจารณาถึงอาชีพของประชากรกับการเลือกสถานพยาบาลพบว่า ทุกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่เลือกใช้สถานพยาบาลของรัฐมากกว่าเอกชนโดยเฉพาะอย่างพนักงานประจำเลือกใช้สถานพยาบาลของเอกชนน้อยที่สุดในทุกกลุ่ม (ร้อยละ 9)

ทางด้านเพศของประชากรทั้งประชากรชาย และหญิงต่างก็เลือกสถานพยาบาลของรัฐเป็นส่วนใหญ่ แต่ประชากรชายมีส่วนในการเลือกสถานพยาบาลเอกชนมากกว่าประชากรหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 17.80 และ 9.76)

เมื่อพิจารณาศาสนา และการเลือกใช้สถานพยาบาล พบว่าทุกศาสนาต่างเลือกใช้สถานพยาบาลของรัฐเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วนของผู้ที่เลือกสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่สู่สาธารณชนโดยไม่คิดค่าตอบแทน หากท่านใดต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โทร. 02-254-4000 หรือ 02-254-4001

ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม แต่สัดส่วนดังกล่าวไม่เด่นชัดมากนัก (ร้อยละ 19.23) และ 12.84)

ทางด้านอายุของประชากรกับการเลือกสถานพยาบาล พบว่าทุกๆ กลุ่มอายุ เลือกสถานพยาบาลของรัฐมากกว่า เอกชนและเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประชากรที่เลือกสถานพยาบาลเอกชนพบว่า กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุดในทุกกลุ่มอายุ (ร้อยละ 4.35) ในขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 46 ปี ขึ้นไปเลือกสถานพยาบาลของเอกชนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับในแต่ละกลุ่มช่วงอายุ (ร้อยละ 21.62)

ส่วนสถานะในครัวเรือนกับการเลือกสถานพยาบาลพบว่า ส่วนใหญ่เลือกใช้บริการในสถานพยาบาลของรัฐ (ตาราง 4.34)

ตาราง 4.34

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากร และการเลือกใช้สถานพยาบาล

ลักษณะประชากร	การเลือกใช้สถานพยาบาล คน(ร้อยละ)		รวม
	รัฐ	เอกชน	
อาชีพ			
พนักงานประจำ	10(91.00)	1(9.00)	11(100.00)
รับจ้าง	90(84.90)	16(15.10)	106(100.00)
อิสระ	71(85.54)	12(14.46)	83(100.00)
เพศ			
ชาย	97(82.20)	21(17.80)	118(100.00)
หญิง	74(90.24)	8(9.76)	82(100.00)
ศาสนา			
พุทธ	42(80.77)	10(19.23)	52(100.00)
อิสลาม	129(87.16)	19(12.84)	148(100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.34 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากร และการเลือกใช้สถานพยาบาล

ลักษณะประชากร	การเลือกใช้สถานพยาบาล คน(ร้อยละ)		รวม
	รัฐ	เอกชน	
อายุ			
24 ปี และต่ำกว่า	22(95.65)	1(4.35)	23(100.00)
25-45 ปี	120(85.71)	20(14.29)	140(100.00)
46 ปี ขึ้นไป	29(78.38)	8(21.62)	37(100.00)
สถานะในครัวเรือน			
หัวหน้า	75(83.33)	15(16.67)	90(100.00)
สมาชิก	96(87.27)	14(12.73)	110(100.00)

ส่วนที่ 2 ทักษะคติเกี่ยวกับชุมชน

การสำรวจทัศนคติของประชากรศึกษาที่มีต่อชุมชนหนองจอก ได้แบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

2.1 ทักษะคติเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน

2.2 ทักษะคติเกี่ยวกับความต้องการสิ่งปลูกสร้างเพิ่ม

2.1 ทักษะคติเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน

การศึกษาความคิดเห็นของประชากรในพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงพยาบาล ท่ารถตลาด ท่าเรือ และสวนสาธารณะ ภายในชุมชนหนองจอกได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ดังกล่าวข้างต้นว่าจะต้องมีการปรับปรุงหรือว่าดีอยู่แล้ว พบว่าสถานที่ที่ประชากรมีความคิดเห็นที่ดีอยู่แล้วเกินกว่าครึ่งหนึ่งได้แก่ ท่าเรือ และสวนสาธารณะส่วนโรงพยาบาล

ท่ารถประจำทาง และตลาดหนองจอก ประชากรมีความคิดเห็นที่ดีอยู่แล้วไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่ข้อมูลใด ๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของจำนวนประชากรศึกษา (ตาราง 4.35) หมายถึงสถานที่ดังกล่าวยังจะต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยนำเอาข้อคิดเห็นเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับลักษณะประชากร เพื่อตั้งข้อสังเกตในการอธิบายให้กระจ่างชัดขึ้นดังต่อไปนี้

ตาราง 4.35

ความคิดเห็นต่อชุมชนหนองจอก

สถานที่	ความคิดเห็นว่าดีอยู่แล้ว	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงพยาบาลหนองจอก *	20	10
ท่ารถประจำทาง *	21	10.5
ตลาดหนองจอก *	41	20.5
ท่าเรือ	144	72
สวนสาธารณะหนองจอก	166	83

* สถานที่ที่ต้องมีการปรับปรุงเนื่องจากความคิดเห็นว่าดีอยู่แล้วมีไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

2.1.1 ทศันคติเกี่ยวกับตลาดหนองจอก

จากการศึกษาถึงความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงตลาดหนองจอกของประชากร พบว่าความต้องการให้มีการปรับปรุงด้านความหลากหลายของสินค้ามีมากที่สุดคือร้อยละ 43.50 ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นว่าจะปรับปรุงทางด้านความสะดวก และจัดระเบียบร้านค้าให้ดีขึ้นตามลำดับ (ร้อยละ 37.50 และ 35.50)

เมื่อพิจารณาอาชีพของประชากรกับความคิดเห็นเกี่ยวกับตลาดหนองจอก พบว่ากลุ่มอาชีพพนักงานประจำมีความคิดเห็นว่าจะมีการปรับปรุงความสะดวกเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.64) ในขณะที่กลุ่มอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นว่าจะปรับปรุงความหลากหลายของสินค้า จัดระเบียบร้านค้า และปรับปรุงความสะดวกในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ส่วนบุคคล หากท่านใดต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต กรุณาแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

44.58) มากกว่าการปรับปรุงความสะอาด และการจัดระเบียบร้านค้าตามลำดับ
(ตาราง 4.36)

ตาราง 4.36

ผู้ที่เห็นว่าควรปรับปรุงตลาดในด้านต่างๆ แบ่งตามกลุ่มอาชีพ

ความคิดเห็น	อาชีพ คน(ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ควรมีสินค้าหลากหลายกว่านี้	1(9.09)	49(46.23)	37(44.58)	87(43.50)
ควรจัดระเบียบร้านค้าให้ดีขึ้น	1(9.09)	47(44.34)	23(27.71)	71(35.50)
ควรปรับปรุงความสะอาด	7(63.64)	43(40.57)	25(30.12)	75(37.50)
จำนวนประชากรเต็ม	11	106	83	200

* ค่าร้อยละ เทียบจากจำนวนประชากรเต็มในแต่ละกลุ่มอาชีพ

2.1.2 ทิศนคติต่อท่ารถประจำทางบริเวณตลาดหนองจอก

จากการศึกษาความต้องการที่จะปรับปรุงท่ารถประจำทางบริเวณตลาดหนอง-
จอกของประชากร พบว่าประชากรที่มีความคิดเห็นว่าการรถในปัจจุบันมีความคับแคบเกินไป
มีร้อยละ 76.50 ในขณะที่ความคิดเห็นว่าการรถในปัจจุบันยังไม่มีความปลอดภัยเพียงพอ มี
ร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาอาชีพของประชากร กับความคิดเห็นเกี่ยวกับท่ารถประจำทาง
พบว่า กลุ่มอาชีพพนักงานประจำมีความคิดเห็นว่าการรถไม่มีความปลอดภัยเป็นส่วนใหญ่อย่าง
เด่นชัด (ร้อยละ 81.81) ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้างและอิสระส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.13 และ
73.49 ตามลำดับ) มีความคิดเห็นว่าการรถปัจจุบันมีความคับแคบเกินไป (ตาราง 4.37)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.37

ผู้ที่เห็นว่าควรจะปรับปรุงท่ารถประจำทางแบ่งตามกลุ่มอาชีพ

ความคิดเห็น	อาชีพ คน(ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
สถานที่คับแคบเกินไป	6(54.54)	86(81.13)	61(73.49)	153(76.50)
ไม่มีความปลอดภัย	9(81.81)	30(28.30)	11(13.25)	50(25.00)
จากจำนวนประชากรเต็ม	11	106	83	200

* ค่าร้อยละ เทียบจากจำนวนประชากรเต็มในแต่ละกลุ่มอาชีพ

2.1.3 ทศนคติต่อโรงพยาบาลหนองจอก

จากการศึกษาความต้องการที่จะปรับปรุง โรงพยาบาลหนองจอกของประชากร พบว่า ประชากรมีความต้องการให้มีการเพิ่มแพทย์ และพยาบาลร้อยละ 41.30 ส่วนความคิดเห็นว่าเครื่องมือยังไม่ทันสมัยเพียงพอ และสถานที่ของ โรงพยาบาลคับแคบเกินไปมีจำนวนร้อยละ 40.38 และ 18.32 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอายุของประชากร กับความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงพยาบาลหนองจอก พบว่า กลุ่มประชากรที่มีอายุ ต่ำกว่า 25 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 25-45 ปี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า แพทย์และพยาบาลน้อยเกินไป (ร้อยละ 65-22 และ 71.43 ตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุเกินกว่า 45 ปี ที่มีความคิดเห็นว่า เครื่องมือยังไม่ทันสมัยเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.76) ดังรายละเอียด (ตาราง 4.38)

ตาราง 4.38

ผู้ที่เห็นว่าควรจะปรับปรุงโรงพยาบาล แบ่งตามกลุ่มอายุ

ความคิดเห็น	อายุ/ปี คน(ร้อยละ)			รวม
	≥ 24	25-45	≤ 46	
แพทย์ พยาบาลน้อยเกินไป	15(65.22)	100(71.43)	18(48.65)	133(66.50)
สถานที่คับแคบเกินไป	4(17.39)	44(31.43)	11(29.73)	59(29.50)
เครื่องมือไม่ทันสมัย	13(56.52)	96(68.57)	21(56.76)	130(65.00)
จำนวนประชากรเต็ม	23	140	37	200

* ค่าร้อยละ เทียบจากจำนวนประชากรเต็มในแต่ละกลุ่มอาชีพ

2.2 ทักษะคติเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างที่ควรจะมีเพิ่มในชุมชน

จากการศึกษาความต้องการสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นในชุมชน ของประชากรในชุมชนเองจกพบว่า ประชากรมีความต้องการให้ปลูกสร้างโรงพยาบาล ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ โรงเรียน สนามกีฬา สวนสาธารณะ สถานที่ราชการ และศาสนสถาน เพิ่มขึ้นในชุมชนตามลำดับ (ตาราง 4.39)

สิ่งปลูกสร้างที่มีความต้องการเกินกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดได้แก่ โรงพยาบาล ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะประชากรที่มีความต้องการให้สร้างโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นในชุมชน พบว่า กลุ่มอาชีพรับจ้างและอิสระมีความต้องการให้สร้าง โรงพยาบาลในอัตราส่วนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 71.70 และ 72.30 ตามลำดับ) ในขณะที่กลุ่มอาชีพพนักงานประจำมีความต้องการเพียงร้อยละ 45.45 เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 25.45 ปี มีความต้องการโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ อย่างเด่นชัด (ร้อยละ 80.71) และประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม มีสัดส่วนของความต้องการโรงพยาบาลมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 75.68 และ 55.77 ตามลำดับ) ส่วนเพศและสถานะในครัวเรือนกับความต้องการโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นในชุมชนไม่มีความเด่นชัด (ตาราง 4.40)

ตาราง 4.39

สิ่งปลูกสร้างที่ต้องการให้มีเพิ่มขึ้นในชุมชนหนองจอก

สิ่งปลูกสร้าง	ความคิดเห็นว่าควรมีเพิ่ม	
	จำนวน คน	ร้อยละ
โรงพยาบาล *	141	70.5
ศูนย์การค้าขนาดใหญ่	97	48.5
โรงเรียน	89	44.5
สนามกีฬา	75	37.5
สวนสาธารณะ	48	24
สถานที่ราชการ	4	2
ศาสนสถาน	3	1.5

* คิดเห็นที่มีจำนวนเกินครึ่งหนึ่งของประชากร

ตาราง 4.40

ลักษณะประชากรที่มีความต้องการโรงพยาบาลเพิ่มในชุมชน

ลักษณะประชากร	จำนวนประชากร เต็ม N = 200	จำนวนประชากรที่มีความต้องการโรงพยาบาล	
		จำนวนคน N = 141	ร้อยละ
อาชีพ			
พนักงานประจำ	11	5	45.45
รับจ้าง	106	76	71.70
อิสระ	83	60	72.30
เพศ			
ชาย	118	85	72.03
หญิง	82	56	68.29
ศาสนา			
พุทธ	52	29	55.77
อิสลาม	148	112	75.68
อายุ			
24 ปี และต่ำกว่า	23	9	39.13
25 - 45 ปี ขึ้นไป	140	113	80.71
46 ปี ขึ้นไป	37	19	51.35
สถานะในครัวเรือน			
หัวหน้า	90	68	75.55
สมาชิก	110	73	66.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

จากการศึกษาการเดินทางเข้าไปใช้บริการชุมชนหนองจอกโดยจำแนกตามกิจกรรมของครัวเรือน พบว่า ชุมชนหนองจอกเป็นศูนย์บริการแก้อยู่อาศัยโดยรอบในทุกกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมเกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค และนอกจากนั้นชุมชนหนองจอกยังเป็นแหล่งงานให้กับผู้อยู่อาศัยโดยรอบชุมชนอีกด้วย ซึ่งจากผลของการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค การหารายได้และการเชื่อมต่อมิตร เป็นกิจกรรมที่มีจำนวนผู้ใช้บริการสูง (ร้อยละ 98.50, 59.50 และ 81.50) ตามลำดับ ซึ่งนอกจากกิจกรรมดังกล่าวจะมีจำนวนผู้ใช้สูงแล้วยังมีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสูงอีกด้วย กล่าวคือกิจกรรมการอุปโภคบริโภคมีการเดินทางเฉลี่ย 238 วันต่อปี กิจกรรมการหารายได้มีการเดินทางเฉลี่ย 148 วันต่อปี และกิจกรรมการเชื่อมต่อมิตรมีความถี่เฉลี่ย 136 วันต่อปี

ส่วนกิจกรรมทางศาสนาและการติดต่อหน่วยงานราชการของครัวเรือนพบว่าถึงแม้จะมีผู้ใช้บริการค่อนข้างสูง (ร้อยละ 88 และ 79 ตามลำดับ) แต่ความถี่ในการใช้บริการค่อนข้างต่ำ คือเฉลี่ยปีละ 28 วัน และ 4 วันตามลำดับ

สำหรับกิจกรรมการพักผ่อนที่สวนสาธารณะ งานการกุศล และการเล่นกีฬาที่มีจำนวนผู้ใช้ต่ำ (ร้อยละ 49, 30 และ 9 ตามลำดับ) และยังมีความถี่เฉลี่ยต่ำเช่นเดียวกัน คือเฉลี่ยปีละ 6, 4 และ 4 วัน ตามลำดับ

5.1.2 ความสัมพันธ์ของความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ปรากฏผลของการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ (ตาราง 5.1)

5.1.2.1 ความถี่ในการเดินทางไปซื้อของอุปโภคบริโภคมีความสัมพันธ์กับระยะทางข่งที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุและสถานะในครัวเรือนของประชากร ส่วนความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้มีความสัมพันธ์กับพาหนะในการเดินทาง เพศและสถานะในครัวเรือนของประชากร

สำหรับความถี่ในการเดินทาง ไปงานการกุศล เยี่ยมญาติมิตร ทำกิจกรรมทางศาสนา ติดต่อราชการ ไปสวนสาธารณะและไปเล่นกีฬาไม่สามารถหาความสัมพันธ์กับระยะทางของที่อยู่อาศัย พาหนะในการเดินทางและลักษณะประชากรได้ เนื่องจากการกระจายของความถี่และจำนวนผู้ใช้ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการทดสอบความเป็นอิสระด้วย chi-square

5.1.2.2 จากกิจกรรมที่ไม่สามารถหาความสัมพันธ์ของความถี่กับตัวแปรต่าง ๆ ได้ในข้อ 5.1.2.1 ได้นำกิจกรรมดังกล่าวมาทำการศึกษากิจการทาง โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการใช้บริการและกลุ่มที่ไม่มีการใช้บริการแล้วหาความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้ (ตาราง 5.2)

กิจกรรมการกุศลและการเล่นกีฬามีความสัมพันธ์กับอาชีพและอายุของประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กิจกรรมศาสนาและการพักผ่อนในสวนสาธารณะมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ และสถานะในครัวเรือนของประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะกิจกรรมพักผ่อนในสวนสาธารณะ นอกจากนี้มีความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีความสัมพันธ์กับอาชีพของประชากรอีกด้วย

กิจกรรมการ เยี่ยมญาติมิตรมีความสัมพันธ์กับการนับถือศาสนาของประชากร ในขณะที่กิจกรรมการติดต่อกองหน่วยงานราชการมีความสัมพันธ์กับสถานะในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.3 ทศเคติของประชากรต่อชุมชน

5.1.3.1 ทศเคติต่อสภาพปัจจุบันของชุมชน ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าท่าเรือ และสวนสาธารณะหนองจอกดีอยู่แล้ว ส่วนโรงพยาบาลหนองจอก ทำรถประจำทางและตลาดหนองจอกยังต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.1.3.2 ประชากรส่วนใหญ่มีความต้องการให้สร้างโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นในชุมชนหนองจอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระมีความต้องการในอัตราค่อนข้างสูง

ตาราง 5.1

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางและตัวแปรต่าง ๆ

ความถี่ ในการเดินทาง	ตัวแปร						
	ระยะทาง	พาหนะ	อาชีพ	เพศ	ศาสนา	อายุ	สถานะ
อุปโภคบริโภค	●	○	●	●	○	●	●
รายได้	○	●	○	●	○	○	●
งานกุศล	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
เยี่ยมญาติมิตร	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
ศาสนา	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
ราชการ	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
ส่วนสาธารณะ	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
เล่นกีฬา	○	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗

- = ผลการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์
○ = ผลการวิเคราะห์ที่ไม่มีความสัมพันธ์
⊗ = ไม่สามารถวิเคราะห์ได้เนื่องจากการกระจายของ

ความถี่และจำนวนความถี่น้อยเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.2

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางของกิจกรรมแต่ละประเภทกับตัวแปรต่าง ๆ

การเดินทาง	ตัวแปร					
	พาหนะ	อาชีพ	เพศ	ศาสนา	อายุ	สถานะ
งานการกุศล	☐	☒	☐	☐	☒	☐
เยี่ยมญาติ	☐	☐	☐	☒	☐	☐
ศาสนา	☐	☐	☒	☐	☒	☒
ราชการ	☐	☐	☐	☐	☐	☒
ส่วนสาธารณะ	☐	☒	☒	☐	☒	☒
กีฬา	☐	☒	☐	☐	☒	☐

- = ผลการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กัน
○ = ผลการวิเคราะห์ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 จากการที่พบว่าชุมชนหนองจอกนอกจากจะเป็นศูนย์บริการเพื่อการอยู่อาศัยแล้ว ยังเป็นแหล่งงานสำหรับประชากรที่อยู่อาศัยโดยรอบอีกด้วย จึงควรจะได้มีการศึกษาถึงรายละเอียดในเรื่องการเข้าทำงานภายในชุมชนของประชากร เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมของผู้ที่ทำงานในชุมชนอยู่แล้ว เพื่อหาทางขยายการจ้างงาน และรองรับการเจริญเติบโตของแรงงานจากบริเวณโดยรอบในอนาคตต่อไป

5.2.2 ควรจะมีการศึกษาโรงพยาบาล ทารกประจำทาง และ ตลาดหนองจอกอย่างละเอียดยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่ยังไม่มี ความพึงพอใจในสถานที่ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อพิสูจน์ให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางในการปรับปรุงให้ดีขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของประชากร สำหรับศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ถึงแม้จะมีค่าคะแนนไม่ถึงครึ่งหนึ่งแต่ก็สูงพอที่จะทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการนิยาม ก่อสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ภายในชุมชนหนองจอกในอนาคตต่อไป

5.2.3 ในทางวิชาการควรจะมีการแยกศึกษาเฉพาะอาชีพของประชากร ให้ละเอียดยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าอาชีพของประชากรมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่าง ๆ ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังน่าจะมีการศึกษายานพาหนะสาธารณะให้ละเอียดยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่ามีการใช้พาหนะสาธารณะในการเดินทางเป็นส่วนใหญ่

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ (อักษรกุล) สุขเกษม. สังคมวิทยานคร กรุงเทพฯ :
ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. ภูมิศาสตร์เมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2527

ดิเรก พงษ์มร. "การจัดลำดับศักยภาพของศูนย์กลางการบริการในชุมชนชนบท
โดยทฤษฎีย่านกลาง ศึกษากรณีนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

บุญเรียง ชจรศิลป์. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

บุษกร ศรีหะทัย. "การศึกษาเพื่อวางแผนทางการกำหนดศูนย์กลางชุมชน
ในภาคตะวันตก ระดับอำเภอ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537

วิเชียร เกตุสิงห์. คู่มือการวิจัย : การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PCT. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ , รัชชัย อาทรรุระสุข และ พิสิฐ ศุภรียพงษ์.
สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
 2523

สมชาย เตชะพรหมพันธุ์. ภูมิศาสตร์เมือง. กรุงเทพฯ :
 ศิลปบรรณาการ, ม.ป.ป.

สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ลักษณะทางประชากร
 และการใช้พื้นที่ในเขตชานกรุงเทวมหานคร (เขตพระโขนง เขต
 หนองจอก และเขตลาดกระบัง). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย, 2525

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานชั้นกลาง โครงการการ
 ศึกษาเพื่อกำหนดกรอบการวางแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับ
 ที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร, 2534

Chapin, F. Stuart, Jr. Human Activity Patterns in the City : Things People Do in Time and in Space.
New York : John Wiley & Sons, 1974

Chapin, F. Stuart, Jr. Urban Land Use Planning, 2nd edition. London : University of Illinois Press, 1978

DHV Consulting Engineers. Guideline for rural center planning. New York : United Nations, 1979

Dias, D. Hiran. "Can Small Towns Help Farmers ?, Equity with Growth? : Planning Perspectives for Small Towns in Developing Countries.
Thailand : AIT, 1984

Friedmann, John. "The Active Community : Toward a Political - Territorial Framework for Rural Development in Asia", economic Development and Cultural Change. 29 January 1981 :

King, Leslie J. Central Place Theory, 2nd Printing.
London : SAGE Publications, 1985

Richardson, Harry W. City Size and National Spatial Strategies in Developing Countries. Washington DC :
1977

Richardson, Harry W. "Towards a National Urban Development strategy for Thailand", Equity with Growth? : Planning Perspectives for Small Towns in Developing Countries.
Thailand : AIT, 1984

Rondinelli, Dennis A. Secondary Cities in Developing Countries : Policies for Diffusing Urbanization. London : SAGE Publications, 1983

Rondinelli, Dennis A. "Small Towns in Developing Countries : Potential Centers of Growth, Transformation and Integration", Equity with Growth ? : Planning Perspectives for Small Towns in Developing Contries.
Thailand : AIT, 1984

Webber, Melvin M. "The Urban Place and the Nonplace Urban Realm", in Webber (ed.). Explorations into Urban Structure. Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 1964

ภาคผนวก ก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับพาหนะ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้าง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	6(15.79)	32(20.12)	38(19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	10(26.31)	44(27.67)	54(27.41)
ทุกวัน	22(57.90)	83(52.21)	105(53.30)
รวม	38(100.00)	159(100.00)	197(100.00)

Chi-Square = .506 DF = 2 C = .05 P = .77

ตาราง 2

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางซื้อของอุปโภค บริโภคกับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	9(18.00)	29(19.72)	38(19.29)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	14(28.00)	40(27.21)	54(27.41)
ทุกวัน	27(54.00)	78(53.07)	105(53.30)
รวม	50(100.00)	147(100.00)	197(100.00)

Chi-Square = 0 .069 DF = 2 C = .018 P = .98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 3

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง		1(1.09)	12(52.17)	13(10.92)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	4(80.00)	76(83.51)	4(17.39)	84(70.58)
ทุกวัน	1(20.00)	14(15.40)	7(30.44)	22(18.50)
รวม	5(100.00)	91(100.00)	23(100.00)	119(100.00)

Chi-Square = 58.10577 DF = 4 C = .47 P = .000

ตาราง 4

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางหารายได้กับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	ศาสนา คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	6(20.00)	7(7.86)	13(10.92)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	17(56.67)	67(75.28)	84(70.59)
ทุกวัน	7(23.33)	15(16.86)	22(18.49)
รวม	30(100.00)	89(100.00)	119(100.00)

Chi-Square = 4.635 DF = 2 C = .193 P = .098

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางเพื่อหารายได้ กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ/ปี คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24	25 - 45	≤ 46	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง		8 (9.52)	5 (23.80)	13 (10.92)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	11 (78.57)	62 (73.80)	11 (52.38)	84 (70.59)
ทุกวัน	3 (21.43)	14 (16.68)	5 (23.82)	22 (18.49)
รวม	14 (100.00)	84 (100.00)	21 (100.00)	119 (100.00)

Chi-Square = 6.645   DF = 4   C = .229   P = .155

ตาราง 6

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับพาหนะ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้างสาธารณะ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	37 (32.17)	45 (91.84)	82 (50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	15 (13.04)	3 (6.12)	18 (10.96)
ทุกวัน	63 (54.79)	1 (2.04)	64 (39.04)
รวม	115 (100.00)	49 (100.00)	164 (100.00)

Chi-Square = 53.116   DF = 2   C = .49   P = .000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 7

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	9(100.00)	41(46.60)	32(47.76)	82(50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง		13(14.77)	5(7.46)	18(10.97)
ทุกวัน		34(38.63)	30(44.78)	64(39.03)
รวม	9(100.00)	88(100.00)	67(100.00)	164(100.00)

Chi-Square = 11.752   DF = 4   C = .23   P = .01929

ตาราง 8

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร กับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	เพศ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	51(53.12)	31(45.59)	82(50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	12(12.50)	6(8.82)	18(10.97)
ทุกวัน	33(34.38)	31(45.59)	64(39.03)
รวม	96(100.00)	68(100.00)	164(100.00)

Chi-Square = 2.225   DF = 2   C = .115   P = .328

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 9

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติ มิตร กับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	ศาสนา คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	24 (66.67)	58 (45.31)	82 (50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	3 (8.33)	15 (11.72)	18 (10.98)
ทุกวัน	9 (25.00)	55 (42.97)	64 (39.02)
รวม	36 (100.00)	128 (100.00)	164 (100.00)

Chi-Square = 5.18 DF = 2 C = .175 P = .075

-ตาราง 10

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติ มิตร กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ/ปี คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24	25 - 45	< 46	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	14 (73.68)	47 (39.83)	21 (77.77)	82 (50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	5 (26.32)	10 (8.47)	3 (11.11)	18 (10.98)
ทุกวัน		61 (51.70)	3 (11.11)	64 (39.02)
รวม	19 (100.00)	118 (100.00)	27 (100.00)	164 (100.00)

Chi-Square = 31.145 DF = 4 C = .399 P = .000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 11

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปเยี่ยมญาติ มิตรกับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	41(52.56)	41(47.62)	82(50.00)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	8(10.26)	10(11.63)	18(10.98)
ทุกวัน	29(37.18)	35(40.70)	64(39.02)
รวม	78(100.00)	86(100.00)	164(100.00)

Chi-Square = .395 DF = 2 C = .002 P = .820

ตาราง 12

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับพาหนะ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้าง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	84(94.38)	87(100.00)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1(1.12)		1(0.57)
ทุกวัน	4(4.50)		4(2.27)
รวม	89(100.00)	87(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = 5.030 DF = 2 C = .166 P = .080

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 13

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	10(100.00)	90(95.74)	71(98.61)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง			1(1.39)	1(0.53)
ทุกวัน		4(4.26)		4(2.27)
รวม	10(100.00)	94(100.00)	72(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = 2.56   DF = 4   C = .119   P = .70

ตาราง 14

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	106(96.36)	65(98.48)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1(0.91)		1(0.57)
ทุกวัน	3(2.73)	1(1.52)	4(2.27)
รวม	110(100.00)	66(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = .885   DF = 2   C = .072   P = .642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 15

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	ศาสนา คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	41(97.61)	130(97.01)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1(2.39)		1(0.57)
ทุกวัน		4(2.99)	4(2.27)
รวม	42(100.00)	134(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = 4.445   DF = 2   C =   P = .108

ตาราง 16

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมทางศาสนา กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ/ปี คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24	25 - 45	< 46	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	16(100.00)	123(98.40)	32(91.43)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง		1(0.80)		1(0.57)
ทุกวัน		1(0.80)	3(8.57)	4(2.27)
รวม	16(100.00)	125(100.00)	35(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = 8.225   DF = 4   C = .211   P = .083

ตาราง 17

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปทำกิจกรรมศาสนา กับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	84(97.67)	87(96.67)	171(97.16)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง		1(1.11)	1(0.57)
ทุกวัน	2(2.33)	2(2.22)	4(2.27)
รวม	86(100.00)	90(100.00)	176(100.00)

Chi-Square = 2.001   DF = 2   C =   P =

ตาราง 18

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดต่อราชการ กับพาหนะ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้าง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	45(95.74)	111(100.00)	156(98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2(4.26)		2(1.27)
รวม	47(100.00)	111(100.00)	158(100.00)

Chi-Square = 4.783   DF = 1   C = .171   P = .028

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 19

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดตอราชการ กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	6 (75.00)	83 (100.00)	67 (100.00)	156 (98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2 (25.00)			2 (1.27)
รวม	8 (100.00)	83 (100.00)	67 (100.00)	158 (100.00)

Chi-Square = 37.980   DF = 2   C = .440   P = .000

ตาราง 20

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดตอราชการ กับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	92 (98.92)	64 (98.46)	156 (98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1 (1.08)	1 (1.54)	2 (1.27)
รวม	93 (100.00)	65 (100.00)	158 (100.00)

Chi-Square = .065   DF = 1   C =   P = .797

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 21

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดต่อราชการ กับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	ศาสนา คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	37(94.87)	119(100.00)	156(98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2(5.13)		2(1.27)
รวม	39(100.00)	119(100.00)	158(100.00)

Chi-Square = 6.180   DF = 1   C = .008   P = .012

ตาราง 22

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดต่อราชการ กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ/ปี คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24	25 - 45	< 46	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	14(100.00)	112(98.24)	30(100.00)	156(98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง		2(1.76)		2(1.27)
รวม	14(100.00)	114(100.00)	30(100.00)	158(100.00)

Chi-Square = .781   DF = 2   C = .070   P = .676

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 23

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปติดต่อราชการ กับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	80(100.00)	76(97.43)	156(98.73)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง		2(2.57)	2(1.27)
รวม	80(100.00)	78(100.00)	158(100.00)

Chi-Square = 2.077   DF = 1   C =   P = .149

ตาราง 24

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับพาหนะ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ส่วนตัว	รับจ้าง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	25(89.28)	69(100.00)	94(96.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	3(10.27)		3(3.10)
รวม	28(100.00)	69(100.00)	97(100.00)

Chi-Square = 7.628   DF = 1   C = .270   P = .005

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 25

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับอาชีพ

ความถี่ในการเดินทาง	อาชีพ คน (ร้อยละ)			รวม
	พนักงานประจำ	รับจ้าง	อิสระ	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	9 (90.00)	54 (96.43)	31 (100.00)	94 (96.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1 (10.00)	2 (3.57)		3 (3.10)
รวม	10 (100.00)	56 (100.00)	31 (100.00)	97 (100.00)

Chi-Square = 2.624   DF = 2   C = .162   P = .269

ตาราง 26

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับเพศ

ความถี่ในการเดินทาง	พาหนะ คน (ร้อยละ)		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	62 (95.38)	32 (100.00)	94 (96.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	3 (4.62)		3 (3.10)
รวม	65 (100.00)	32 (100.00)	97 (100.00)

Chi-Square = 1.524   DF = 1   C = .124   P = .217

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 27

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง	ศาสนา คน (ร้อยละ)		รวม
	พุทธ	อิสลาม	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	21(91.30)	73(98.65)	94(69.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2(8.70)	1(1.35)	3(3.10)
รวม	23(100.00)	74(100.00)	97(100.00)

Chi-Square = 3.157   DF = 1   C = .177   P = .075

ตาราง 28

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับอายุ

ความถี่ในการเดินทาง	อายุ/ปี คน (ร้อยละ)			รวม
	> 24	25 - 45	< 46	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	15(88.24)	64(98.46)	15(100.00)	94(69.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	2(11.76)	1(1.54)		3(3.10)
รวม	17(100.00)	65(100.00)	15(100.00)	97(100.00)

Chi-Square = 5.268   DF = 2   C = .226   P = .071

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 29

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเดินทางไปสวนสาธารณะ กับสถานะในครัวเรือน

ความถี่ในการเดินทาง	สถานะในครัวเรือน คน (ร้อยละ)		รวม
	หัวหน้า	สมาชิก	
ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	50 (98.04)	44 (95.65)	94 (69.90)
สัปดาห์ละ 2-6 ครั้ง	1 (1.96)	2 (4.35)	3 (3.10)
รวม	51 (100.00)	46 (100.00)	97 (100.00)

Chi-Square = .459   DF = 1   C = .068   P = .497

ตาราง 30

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตลาดหนองจอก

ความคิดเห็น	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดีอยู่แล้ว	41	20.5	159	79.5
ควรมีสันค้าหลากหลายกว่านี้	87	43.5	113	56.5
ควรจัดระเบียบร้านค้าให้ดีขึ้น	71	35.5	129	64.5
ควรปรับปรุงด้านความสะอาด	75	37.5	125	62.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เพื่อประกอบการศึกษา เรื่องการวางแผนชุมชนหนองจอก กรณีชุมชนบริการ
ตามหลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหานิดิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและ
สภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง พ.ศ. 2537

วันที่สัมภาษณ์ _____ กุมภาพันธ์ 2537

ชื่อผู้ทำการสัมภาษณ์ _____

ลักษณะประชากร

บ้านเลขที่ _____ ตำบล _____

ห่างจากศูนย์กลาง _____ กม. เพศ _____

อายุ _____ ศาสนา _____

สถานะในครอบครัว

หัวหน้าครัวเรือน

ภรรยา

บุตร

ผู้อาศัย

อาชีพ

รับราชการ

ค้าขาย

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เกษตรกร

พนักงานบริษัท

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

แม่บ้าน

ลักษณะการใช้บริการชุมชน

1. การเดินทาง ไปชื่อของอุป โภคบริ โภค ในชุมชน

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

2. ที่มาของรายได้ของท่านมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนหนองจอกอย่างไร

1. นำผลิตผลทางการเกษตรไปขายในชุมชน
2. ทำงานประจำอยู่ในชุมชน
3. ใช้ชุมชนเป็นจุดต่อในการเดินทางไปทำงานที่อื่น ๆ

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

3. การเดินทาง ไปงานการกุศลภายในชุมชน

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

4. การเดินทาง ไปเยี่ยมญาติมิตร ในชุมชน

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

5. การเดินทาง ไปทำกิจกรรมทางศาสนา

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

6. การเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการ

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

7. การเดินทางไปพักผ่อนในส่วนสาธารณะหนองจอก

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

8. การเดินทางไปเล่นกีฬาในชุมชน

ความถี่ในการเดินทาง

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ ____ ครั้ง
- เดือนละ ____ ครั้ง
- ปีละ _____ ครั้ง
- ไม่เคยเดินทาง

พาหนะในการเดินทาง

- เดินเท้า
- เรือส่วนตัว
- เรือโดยสารรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- จักรยานยนต์
- อื่น ๆ ระบุ _____

9. เมื่อเจ็บป่วยท่านรักษาพยาบาล โดย

 เข้าโรงพยาบาลหนองจอก

 เข้าสถานเอนามัย

 เข้าคลินิกเอกชน

 ซื้อยาจากร้านขายยา

 อื่น ๆ ระบุ _____

พาหนะในการเดินทาง

 เดินเท้า

 เรือส่วนตัว

 เรือโดยสารรับจ้าง

 รถยนต์ส่วนตัว

 รถยนต์โดยสารประจำทาง

 จักรยานยนต์

 อื่น ๆ ระบุ _____

10. ท่านมีความคิดเห็นต่อตลาดหนองจอกอย่างไร

 ดีอยู่แล้ว

 ควรจัดระเบียบร้านค้าให้ดีขึ้น

 ควรปรับปรุงด้านความสะอาด

 สินค้ามีราคาแพงกว่าตลาดอื่น

 สินค้ามีราคาถูกกว่าตลาดอื่น

 อื่น ๆ ระบุ _____

11. ท่านมีความคิดเห็นต่อท่าเรือบริเวณตลาดหนองจอกอย่างไร
- ดีอยู่แล้ว
  - ควรเพิ่มจำนวนเที่ยวให้มากขึ้น
  - ควรเพิ่มเส้นทางเดินเรือ
โปรดระบุ ปลายทาง _____
  - ราคาค่าโดยสารแพงเกินไป
  - บริเวณที่นั่งพักคอย คับแคบเกินไป
  - การขึ้นลงเรือ ไม้มีความสะดวก
  - อื่น ๆ ระบุ _____
_____
12. ท่านมีความคิดเห็นต่อส่วนสาธารณะหนองจอกอย่างไร
- ดีอยู่แล้ว
  - ไม้มีความปลอดภัย
  - ไม้สะดวกในการเดินทาง ไปพักผ่อน
  - การจัดสวน ไม้ร่มรื่น
  - ระเบียบการ เข้าใช้ เข้มงวดเกินไป
  - อื่น ๆ ระบุ _____
_____
13. ท่านมีความคิดเห็นต่อโรงพยาบาลหนองจอกอย่างไร
- ดีอยู่แล้ว
  - แพทย์และพยาบาลน้อยเกินไป
  - สถานที่คับแคบเกินไป
  - เครื่องมือ ไม้ทันสมัย
  - ค่ารักษาพยาบาลแพงเกินไป
  - เจ้าหน้าที่บริการ ไม้ดี
  - อื่น ๆ ระบุ _____
_____

14. ท่านมีความคิดเห็นต่อท่ารถประจำทางอย่างไร

- ดีอยู่แล้ว
- สถานที่คับแคบเกินไป
- ควรเพิ่มเส้นทางเดินรถ
ไปรถระบุปลายทาง _____
- ไม่มีความปลอดภัยเพียงพอ
- อื่น ๆ ระบุ _____
- _____

15. ท่านคิดว่าชุมชนหนองจอก ควรจะมีการก่อสร้างสิ่งใดต่อไปนี้

เพิ่มขึ้นบ้าง

- สวนสาธารณะ
- สนามกีฬา ประเภท _____
- โรงเรียน ระดับ _____
- โรงพยาบาล
- สถานที่ราชการ ระบุ _____
- ศูนย์การค้าขนาดใหญ่
- ศาสนสถาน